

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 23.5.2001
KOM(2001) 257 slutlig

2001/0111 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och
uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier**

(Framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1. Inledning

- 1.1. Införandet av ett unionsmedborgarskap ”utgör en garanti för att medborgarna tillhör en politisk gemenskap och en rättsgemenskap”. Så uttrycker sig Europaparlamentet i sin resolution om andra rapporten från kommissionen om unionsmedborgarskap.¹ I rapporten om unionsmedborgarskap² bekräftade kommissionen att unionsmedborgarskapet har ökat medborgarnas förväntningar på de rättigheter som tillkommer dem och genomförandet av dessa. I slutsatserna från Europeiska rådets möte i Cardiff angavs att ”det krävs ständiga insatser från medlemsstaterna och samtliga institutioner för att föra unionen närmare folket och se till att den blir öppnare, tydligare och mer relevant i det dagliga livet”.
- 1.2. I sitt meddelande om uppföljningen av rekommendationerna från expertgruppen på hög nivå för fri rörlighet för personer,³ bekräftade kommissionen att införandet av unionsmedborgarskapet har gjort rätten att resa in, vistas och stanna kvar i en annan medlemsstat till en generell rätt för alla medborgare. Därigenom har dessa rättigheter blivit en del av alla unionsmedborgares gemensamma rättsliga grundval och bör stadgas i en gemensam rättsakt för att göra den rättsliga ställningen för alla unionsmedborgare mer enhetlig, oavsett om dessa medborgare utövar en ekonomisk verksamhet eller inte. Således behöver utövandet av unionsmedborgarnas rättigheter förändras i riktning mot ett enda system för fri rörlighet i den mening som avses i artiklarna 17 och 18 i EG-fördraget.
- 1.3. Detta förslag till direktiv är en del av den nya juridiska och politiska verklighet som skapats genom införandet av unionsmedborgarskapet. Grundprincipen är följande: unionsmedborgarna skall kunna röra sig fritt mellan medlemsstaterna på ungefär samma villkor som när medlemsstaters medborgare förflyttar sig och byter bostad eller arbetsplats i de egna länderna. Ytterligare skyldigheter av administrativ eller rättslig natur skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt på grund av att personen i fråga inte är medborgare.
- 1.4. Förslaget tjänar flera olika syften: för det första innebär det att reglerna till skillnad från tidigare samlas i en enda text, vilket leder till större läsbarhet och tydlighet. Vidare blir det enklare att utnyttja rätten till fri rörlighet vilket, beroende på vilken integrationsfas landet befinner sig i, kan yttra sig i allt från en förlängning av rätten att vistas utan krav på formaliteter till sex månader, till borttagande av alla villkor och all särbehandling för de berörda och i att unionsmedborgare efter fyra års bosättning i den mottagande medlemsstaten behandlas på samma sätt som landets egna medborgare. Slutligen har möjligheterna att begränsa rätten till vistelse reglerats tydligare. Dessutom innebär detta direktivförslag avsevärt underlättad rörlighet och bosättning för unionsmedborgares familjemedlemmar, oavsett nationalitet.

¹ Resolution om andra rapporten från kommissionen om unionsmedborgarskap (KOM(97) 230 C4-0291/97), EGT C 226, 20.7.1998, s. 61.

² Andra rapporten från kommissionen om unionsmedborgarskap (KOM(97) 230 slutlig).

³ Kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om uppföljningen av rekommendationerna från expertgruppen på hög nivå för fri rörlighet för personer (KOM(98) 403 slutlig).

2. Åtgärder som fastställs i direktivförslaget

- 2.1. Unionsmedborgares rätt till inresa och vistelse regleras för närvarande i ett mycket komplicerat regelverk, bestående av två förordningar och nio direktiv. Dessa rättsakter bygger på flera rättsliga grunder i EG-fördraget och omfattar olika personkategorier.

Genom detta förslag kommer de olika kategorierna att samlas i en enda rättsakt. För de yrkesverksamma, dvs. anställda och egenföretagare, förblir det enda villkoret för uppehållstillstånd att de bedriver en ekonomisk verksamhet och styrker detta genom att avge en enkel förklaring.

För icke yrkesverksamma ställs kravet att det skall finnas tillräckliga tillgångar och en sjukförsäkring under de första fyra årens bosättning i den mottagande medlemsstaten. Syftet är att undvika att personer blir en alltför stor ekonomisk belastning för den mottagande medlemsstaten. Detta krav mildras emellertid av att det inte fastställs i förslaget hur stort belopp som skall anses utgöra tillräckliga tillgångar och att detta belopp inte heller får fastställas av medlemsstaterna. Dessutom har kravet på bevis för tillräckliga tillgångar ersatts med en förklaring på heder och samvete, vars riktighet får kontrolleras endast om personen i fråga ansöker om socialt bistånd eller begär ersättning via sjukförsäkring om han eller hon inte omfattas av någon sådan försäkring. Studerande skall visa att de är inskrivna vid en utbildningsinstitution och förklara att de har tillräckliga tillgångar och en sjukförsäkring.

- 2.2. Införandet av möjligheten att erhålla permanent uppehållstillstånd efter fyra års regelbunden och fortlöpande bosättning i den mottagande medlemsstaten är en nyhet och en självklar och nödvändig förutsättning för en principiell och personlig rättighet som tillkommer alla unionsmedborgare enligt EG-fördraget. Efter fyra års bosättning i den mottagande medlemsstaten upphör alla villkor för utövandet av och begränsningar i rätten till uppehållstillstånd, och unionsmedborgarna blir berättigade till i det närmaste samma behandling som medborgarna åtnjuter i sina egna medlemsstater.

- 2.3. De målsättningar som beskrivits kortfattat ovan kan inte uppnås om myndigheternas arbetsmetoder är så omständliga och onödiga att de börjar utgöra ett hinder för medborgarnas fria rörlighet inom unionen. Ett syfte med detta direktivförslag är således att se till att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar omfattas av garantier och formella krav som ligger i linje med vad som gäller för medborgare.

Detta krav ställs redan i gällande gemenskapsrätt. I artikel 40 i EG-fördraget föreskrivs avvecklande av sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis samt sådana kvalifikationstider och andra restriktioner som kan utgöra hinder för den fria rörligheten för arbetstagare. I artikel 9.3 i direktiv 68/360/EEG⁴ och

⁴ Rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer, EGT L 257, 19.10.1968, s. 13.

artikel 7.3 i direktiv 73/148/EEG⁵ föreskrivs att ”medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att så långt möjligt förenkla formaliteterna och tillvägagångssättet för att få de handlingar som nämns i punkt 1”.

Därför bör den nya gemenskapslagstiftningen innefatta administrativa bestämmelser som beaktar bland annat EG-domstolens praxis.

Enligt EG-domstolens praxis (t.ex. domen av den 8 april 1976 i mål 48/75, Royer, Rec. 1976, s. 497, punkt 31 ff.) är unionsmedborgarnas rätt att resa in och vistas på en annan medlemsstats territorium för de syften som avses i fördraget en rättighet som följer direkt av EG-fördraget eller, i vissa fall, av bestämmelser om genomförandet av fördraget. Denna rättighet är oberoende av om behörig myndighet i den mottagande medlemsstaten har utfärdat ett uppehållstillstånd eller inte. Beviljandet av uppehållstillstånd skall således ses som en medlemsstats åtgärd för att fastställa den individuella ställningen för en person som är medborgare i en annan medlemsstat mot bakgrund av gemenskapsrätten. Med andra ord fungerar själva uppehållstillståndshandlingen enligt EG-domstolen enbart som ett bevis för en redan existerande ställning och påverkar inte unionsmedborgarens rätt att vistas i en medlemsstat. Å andra sidan går det inte att helt bortse ifrån att medlemsstaterna har en laglig och av EG-domstolen erkänd rätt att kontrollera flyttningar inom sina respektive territorier. Detta krav kan dock uppfyllas genom registrering vid behöriga myndigheter på bostadsorten i kombination med innehav av ett identitetskort eller ett giltigt pass.

Förslaget innebär därför en utsträckning av den vistelseperiod i en annan medlemsstat då det är tillräckligt att ha ett giltigt identitetskort eller pass, utan att det ställs krav på några särskilda formaliteter. Utsträckningen av denna period från nuvarande tre månader till sex månader är en anpassning till moderna förflyttningmönster och ändrade livsstilar i medlemsstaterna.

Samtidigt behövs det en ny syn på utövandet av rätten att uppehålla sig i en annan medlemsstat. Bland annat bör skyldigheten att inneha en uppehållstillståndshandling begränsas till situationer då ett sådant krav är berättigat. Skyldigheten att inneha en uppehållstillståndshandling bör upprätthållas enbart i fråga om unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat. Det gäller att, genom bruk av en uppehållstillståndshandling, underlätta för de senare att utöva den rätt att röra sig fritt som tillkommer dem enligt gemenskapsrätten.

Genom den uttömmande uppräknings av vilka handlingar som skall uppvisas för den mottagande medlemsstatens behöriga myndigheter, beskrivningen av vilka förfaranden som skall följas och fastställandet av tidsfrister, innebär detta förslag största möjliga förenkling, eftersom de formella krav som unionsmedborgare och deras familjemedlemmar måste uppfylla för att komma i åtnjutande av uppehållstillstånd begränsas till vad som är absolut nödvändigt.

- 2.4. I detta förslag beaktas särskilt situationen för unionsmedborgares familjemedlemmar. Unionsmedborgares familjemedlemmars rätt att röra sig fritt uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier regleras inte uttryckligen i fördraget, utan härleds ur

⁵ Rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster, EGT L 172, 28.6.1973, s. 14.

rätten till bevarande av familjens enhet, som är en grundläggande rättighet enligt medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner. Denna rättighet skyddas i gemenskapsrätten och omnämns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Avsikten med den breda definitionen av begreppet ”familjemedlem” i förslaget är inte endast att beakta EG-domstolens praxis och ta hänsyn till utvecklingen av medlemsstaternas lagstiftning, utan även att underlätta unionsmedborgarnas möjligheter att röra sig fritt genom att undanröja eventuella oönskade verkningar av familjeåterföreningsreglerna. Enligt gällande gemenskapsrätt kan en fränskild make eller maka samt barn som är myndiga eller inte längre står under den berörda unionsmedborgarens vård berövas sina uppehållstillstånd, oavsett vilken nationalitet de har. Detta problem är särskilt tydligt för unionsmedborgares familjemedlemmar som är medborgare i tredje land. Därför krävs rättvisa lösningar som respekterar familjelivet och den mänskliga värdigheten, men även kringgärdas av vissa krav för att undvika missbruk.

- 2.5. Förslaget syftar slutligen till att på ett bättre sätt ringa in möjligheterna att begränsa unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att uppehålla sig inom andra medlemsstaters territorier. För det första är det viktigt att komma ihåg att fördraget faktiskt föreskriver möjlighet att neka rätt att röra sig fritt och uppehålla sig på grund av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa. EG-domstolen har visserligen godtagit att begreppet allmän ordning kan variera mellan olika nationella rättssystem, men har också, genom att tolka direktiv 64/221/EEG⁶, gjort vissa preciseringar som bör tas med i förslaget (som ersätter direktiv 64/221/EEG). Dessutom kommer införandet av nya bestämmelser som bygger på diskussionen kring mänskliga rättigheter att erbjuda unionsmedborgarna ytterligare garantier och ett bättre skydd, såväl på det administrativa som det rättsliga planet, om de skulle ställas inför beslut som begränsar deras grundläggande rätt att röra sig fritt och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Detta skydd är till och med heltäckande för underåriga som har familjeband i den mottagande medlemsstaten och för personer som erhållit permanent uppehållstillstånd.

3. Val av rättslig grund

- 3.1. Förslaget grundar sig på artikel 12, artikel 18.2 samt artiklarna 40, 44 och 52. Eftersom artikel 18.2 är en bestämmelse som kan fungera som rättslig grund enbart i fråga om icke yrkesverksamma personer, är det nödvändigt att utnyttja de särskilda rättsliga grunderna i artiklarna 40, 44 och 52, som omfattar personer som bedriver ekonomisk verksamhet i den mottagande medlemsstaten, om det skall vara möjligt att anta en enda rättsakt som täcker alla förfaranden som föreskrivs i de ovan nämnda bestämmelserna. Mot bakgrund av det grundläggande målet att genom förslaget skapa en enda rättsakt på området, avstår kommissionen från att utöva sin befogenhet enligt artikel 39.3 d i fördraget för att fastställa tillämpningsföreskrifter om villkoren för enskildas rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där. Direktivförslaget införlivar de redan befintliga bestämmelser om rätten

⁶ Rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa, EGT B 056, 4.4.1964, s. 850.

att stanna kvar som föreskrivs i kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70⁷. Vid lämplig tidpunkt kommer kommissionen att lägga fram en rättsakt om upphävande av denna förordning (se även kommentaren till artikel 42).

- 3.2. Eftersom direktivförslaget grundar sig på andra bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen än de som återfinns i avdelning IV i samma fördrag angående visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer, kommer det att behöva genomföras i samtliga medlemsstaters lagstiftning.

4. Subsidiaritet och proportionalitet

- 4.1. I artiklarna 40, 44 och 52 i EG-fördraget åläggs Europeiska gemenskapen att utfärda de rättsakter som är nödvändiga för att säkerställa arbetskraftens fria rörlighet (rätt till inresa och vistelse), etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster. I artikel 18.1 tillförsäkras alla unionsmedborgare rätt att röra sig fritt och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i fördraget eller i sekundärlagstiftningen: medlemsstaterna saknar behörighet i dessa frågor. I andra hand ger artikel 18.2 gemenskapen rätt att anta bestämmelser i syfte att underlätta utövandet rätten till fri rörlighet. Innan artikel 18 infördes i fördraget, kunde artikel 235 (nu artikel 308) användas för att anta nödvändiga åtgärder för att genomföra fri rörlighet för personer som inte bedrev någon ekonomisk verksamhet (pensionärer och icke yrkesverksamma). Artikel 7 (nu artikel 12) hade samma funktion i fråga om fri rörlighet för studerande.
- 4.2. De åtgärder som ingår i direktivförslaget ligger inom gemenskapens behörighet, som skall utövas i enlighet med artikel 5 i fördraget, dvs. ”gemenskapen skall inte vidta någon åtgärd som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i detta fördrag”. Unionsmedborgares rätt till inresa och vistelse regleras för närvarande genom ett regelverk bestående av två förordningar och nio direktiv. Detta förslag syftar till att samla dessa bestämmelser i en enda rättsakt och ändra reglerna på ett sätt som underlättar utövandet av dessa rättigheter. Därför är det nödvändigt att använda sig av ett direktiv, som gör det möjligt att ha en enda rättsakt och samtidigt uppfylla kraven beträffande denna rättsakts natur, som regleras i vissa artiklar som utgör den rättsliga grunden för detta förslag.
- 4.3. Genom att använda ett direktiv kan man även tydligt definiera vilka principer som gäller för utövandet av rätten att röra sig fritt och uppehålla sig i medlemsstaterna och samtidigt överlåta på medlemsstaterna att bestämma vilka former och metoder som är lämpligast när det gäller att genomföra dessa principer inom ramen för deras juridiska och administrativa system och nationella förhållanden i allmänhet. Vissa av direktivförslagets bestämmelser är dock mycket detaljerade för att undvika att skiftande administrativ praxis och tolkningar skapar hinder för det praktiska utövandet av rättigheterna i fråga. Vidare innebär den införlivandefrist som alltid föreskrivs i direktiv att medlemsstaterna har möjlighet att vidta de åtgärder som behövs för att anpassa sina nuvarande system till de nya bestämmelserna i direktivförslaget.

⁷ Kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 av den 29 juni 1970 om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där, EGT L 142, 30.6.1970, s. 24.

KOMMENTARER TILL DE ENSKILDA ARTIKLARNA

Kapitel I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Direktivet ersätter en rad rättsakter om fri rörlighet och vistelse, och täcker därför en rad områden.

För det första definieras villkoren för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att röra sig fritt och uppehålla sig i medlemsstaterna: dessa bestämmelser ersätter dem i direktiven 68/360/EEG, 73/148/EEG, 90/364/EEG⁸, 90/365/EEG⁹ och 93/96/EEG¹⁰ om rätt till fri rörlighet och bosättning för anställda, egenföretagare, icke yrkesverksamma, pensionärer och studerande.

För det andra fastställs rätten till permanent uppehållstillstånd, ett nytt begrepp i EG-rättssammanhang som införs med detta direktiv. I dessa bestämmelser införlivas och inarbetas huvuddelen av bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1251/70 och direktiv 75/34/EEG¹¹ om anställdas och egna företagares rätt att stanna kvar införlivas med eller införs i anpassad form i dessa bestämmelser.

Slutligen fastställs begränsningar i dessa rättigheter av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa. Bestämmelserna i förslaget ersätter bestämmelserna om allmän ordning i direktiv 64/211/EEG.

Artikel 2

Här definieras tre begrepp som används i förslaget.

1. För det första definieras begreppet *unionsmedborgare*, som används i enlighet med artikel 17 i EG-fördraget.
2. För det andra definieras vem som räknas som *familjemedlem* enligt förslaget. Hittills har de familjemedlemmar till unionsmedborgare som, oavsett nationalitet, åtnjuter rätt att röra sig fritt, skiftat beroende på vilken kategori den unionsmedborgare som de är beroende av tillhör. I fråga om arbetstagare innebär artikel 10.1 i förordning (EEG) nr 1612/68¹² rätt till bosättning för make eller maka och avkomlingar som är underåriga eller beroende av arbetstagaren för sin försörjning

⁸ Rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning, EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁹ Rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma, EGT L 180, 13.7.1990, s.28.

¹⁰ Rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande (den svenska versionen finns inte tillgänglig), EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

¹¹ Rådets direktiv 75/34/EEG av den 17 december 1974 om rätten för medborgare i en medlemsstat att stanna kvar inom en annan medlemsstats territorium efter att där ha drivit egen rörelse, EGT L 14, 20.1.1975, s. 10.

¹² Rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen, EGT L 257, 19.10.1968, s. 2.

samt för släktingar i närmast föregående led till arbetstagaren eller hans/hennes maka/make, som är beroende av dem. Motsvarande rätt beviljas genom direktiven om rätt till bosättning för egenföretagare, icke yrkesverksamma och pensionärer. Direktiv 93/96/EEG om uppehållstillstånd för studerande innebär däremot att denna rätt endast tillerkänns make eller maka och avkomlingar som är beroende av arbetstagaren för sin försörjning. Därav följer att en mor till en unionsmedborgare som arbetar i en annan medlemsstat hittills inte kunnat bosätta sig tillsammans med sonen, om hon inte är beroende av honom för sin försörjning på grund av att hennes inkomst understiger det existensminimum som fastställts av den mottagande medlemsstaten. Modern till en student har inte heller någon rätt att bosätta sig tillsammans med sin son, om hon saknar tillräckliga tillgångar och en sjukförsäkring.

I punkt 2 föreslås en enhetlig och utvidgad definition av *familjemedlem*.

För det första omfattar detta begrepp utöver makar även ogifta partner. Den nya punkten b berör frågan om uppehållstillstånd för ogifta partner till unionsmedborgare. På senare tid har "familjen" som institution genomgått snabba förändringar och ett ökande antal personer, ofta med barn, lever i äktenskapsliknande parförhållanden. I flera medlemsstater tillerkänns ogifta par som valt att leva tillsammans en särskild ställning som, om paret vill låta sig omfattas av ett sådant specialsystem, medför en rad rättigheter och skyldigheter. Det går inte att i gemenskapsrätten bortse från denna utveckling när det gäller frågor om uppehållstillstånd. Därför föreslås att ogifta par i fråga om vistelse likställs med gifta om lagstiftningen i den mottagande medlemsstaten föreskriver en sådan ställning för ogifta. Det är i så fall villkoren i den mottagande medlemsstatens lagstiftning som skall gälla.

För det andra omfattas släktingar i rakt nedstigande led till gifta och ogifta par, utan hänsyn till om de är underåriga eller beroende av föräldrarna för sin försörjning, men även makarnas eller sambornas släktingar i rakt uppstigande led, oavsett om de är i beroendeställning eller inte.

Som understrukits av högnivågruppen under Simone Veils ledning "finns det ingen rimlig anledning att neka varken barn över 21 år som inte är beroende av föräldrarna för sin försörjning eller släktingar i rakt uppstigande led som inte är beroende av sina barn för sin försörjning rätt att återförenas med sin familj i en annan medlemsstat".

3. Slutligen fastställs i artikeln vad som avses med *mottagande medlemsstat*.

Artikel 3

1. I artikel 3 anges vilka personer som omfattas av direktivets bestämmelser, nämligen en unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat samt de av dennes familjemedlemmar, oavsett nationalitet, som följer med eller ansluter sig till denne. Det anges inte vilka syften förflyttningen eller vistelsen skall ha. Klart är att unionsmedborgare får bege sig till en annan medlemsstat för att bedriva verksamhet som anställda eller egenföretagare, för att idka en icke vinstdrivande verksamhet eller för att följa en yrkesutbildning, men även i egenskap av icke yrkesverksam, pensionär, studerande eller leverantör eller beställare av tjänster.
2. Punkt 2 motsvarar bestämmelser som redan finns i artikel 10.2 i förordning (EEG) nr 1612/68 och artikel 1.2 i direktiv 73/148/EEG, som föreskriver

att medlemsstaterna skall underlätta mottagandet av alla andra familjemedlemmar till unionsmedborgaren eller dennes make/maka, när medlemmarna är beroende av medborgaren eller maken eller när de i ursprungslandet ingick i hushållet. Dessa bestämmelser skulle vara tillämpliga endast för det fall att personen i fråga inte personligen skulle vara berättigad till uppehållstillstånd.

Artikel 4

Artikel 4 ålägger medlemsstaterna att se till att principen om icke-diskriminering följs vid genomförandet av bestämmelserna i detta direktiv. Bestämmelsen beaktar Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 21) och påverkar inte de skyldigheter som följer av andra internationella rättsakter, t.ex. Europakonventionen om skyddet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (artikel 14).

Kapitel II

RÄTT TILL FRI RÖRLIGHET OCH VISTELSE I UPP TILL SEX MÅNADER

Artikel 5

1. Här fastställs rätten för unionsmedborgare att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat. Punkt 1 bygger i huvudsak på artikel 2.1 i direktiv 68/360/EEG, som i fråga om rätten att lämna en medlemsstats territorium föreskriver följande: ”För att utnyttja denna rätt skall endast ett uppvisande av ett giltigt identitetskort eller pass behövas”. Formuleringen i detta förslag har dock anpassats till det nya systemet för avskaffande av kontrollerna vid unionens inre gränser. Bland annat har uttrycket ”mot uppvisande av” ersatts med ”om de är försedda med”.

I denna bestämmelse utsträcks rätten att lämna territoriet till familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och som medföljer eller ansluter sig till unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten. Formuleringen har till stor del hämtats från artikel 2.1 sista meningen i direktiv 68/360/EEG.

2. Denna punkt bygger på artikel 2.4 i direktiv 68/360/EEG, som föreskriver förbud mot att kräva utresevisum eller något motsvarande dokument av personer som har rätt till fri rörlighet.
3. Denna punkt återger bestämmelserna om medlemsstaternas utfärdande eller förnyelse av resehandlingar (pass eller identitetskort) för de egna medborgarna i artikel 2.2 i direktiv 68/360/EEG.
4. I denna punkt återges och förtydligas bestämmelserna om resedokuments giltighet i artikel 2.3 i direktiv 68/360/EEG.

Artikel 6

1. Här återges formuleringen i artikel 3.1 i direktiv 68/360/EEG, som avser rätten till inresa på en medlemsstats territorium som kan utövas av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar under enda förutsättning att de kan uppvisa ett giltigt identitetskort eller pass. Här har uttrycket ”mot uppvisande av” ersatts med ”om

personerna är försedda med”. Andra stycket bygger på förbudet i artikel 3.2 i direktiv 68/360/EEG mot att medlemsstaterna kräver inresevisum eller motsvarande dokument av unionsmedborgare.

2. I denna bestämmelse anges tydligt att de enda familjemedlemmar utan medborgarskap i en medlemsstat som får underkastas krav på visering är de som är medborgare i ett av de länder som anges i rådets förordning (EG) 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav.¹³ Genom andra meningen införs en betydelsefull nyhet: visering och uppehållstillståndshandling som utfärdats av medlemsstat likställs.

För närvarande kan familjemedlemmar som är medborgare i ett tredje land redan dra fördel av de arrangemang som fastställts för utfäende av visering, t.ex. att viseringshandlingen skall utfärdas kostnadsfritt. Kravet på visering skall fortsätta att gälla endast i fråga om de familjemedlemmar som ännu inte har erhållit uppehållstillstånd.

3. Denna bestämmelse syftar till att begränsa stämpling i familjemedlemmars pass till de situationer då det är helt nödvändigt (dvs. inresestämpel som markerar inledningen på den vistelsetid som anges i viseringen eller utresestämpel som markerar avbrott i denna vistelsetid). Stämpling är obefogad när den berörda personen har erhållit en uppehållstillståndshandling, som innebär rätt att resa in på och ut från territoriet så länge uppehållstillståndshandlingen är giltig.
4. Vad som åsyftas här är den situation där personen som åtnjuter rätt att röra sig fritt inte kan uppvisa de nödvändiga dokumenten vid gränspassagen (pass eller identitetskort och, i förekommande fall, uppehållstillståndshandling eller visering). I sådana fall är medlemsstaten skyldig att innan ett eventuellt utvisningsbeslut fattas, ge personen i fråga alla möjligheter som står till buds för att bevisa sin ställning som berättigad till fri rörlighet. Det kan till exempel vara så att en familjemedlem kan tillhandahålla de nödvändiga dokumenten, men helt enkelt har glömt dem hemma. I fråga om viseringar måste det i dessa situationer undersökas om villkoren är uppfyllda för att ge en familjemedlem som omfattas av krav på visering möjlighet att skaffa en sådan visering vid gränsen.
5. Under de första sex månaderna av sin vistelse har unionsmedborgaren rätt att stanna inom en annan medlemsstats territorium bara han har ett identitetshandling. Denna punkt återger redan gällande bestämmelser i nuvarande lagstiftning (artikel 8 i direktiv 68/360/EEG och artikel 4 i direktiv 73/148/EEG), med två ändringar. För det första utsträcks perioden man får stanna inom en annan medlemsstats territorium utan formaliteter till sex månader. Perioden har fastställts mot bakgrund av att en person i princip anses bosatt i ett land om han vistas där i mer än sex månader per år. Därigenom underlättas kortare vistelser som understiger sex månader, t.ex. för praktikanter och studenter osv. För det andra sker en ändring av bestämmelserna i artikel 8 a i direktiv 68/360/EEG och artikel 4.2 tredje stycket i direktiv 73/148/EEG, där det hänvisas till det dokument ”med vilket han eller hon kom in i landet”. Dessa bestämmelser är inte förenliga med ett system där kontrollerna vid de inre gränserna

¹³ EGT L 81, 21.3.2001, s. 1.

har avskaffats och därför ersätts de med en skyldighet för medborgaren att vid behov kunna uppvisa ett identitetskort eller ett pass.

I andra meningen tillerkänns den mottagande medlemsstaten en rätt att kräva att de berörda personerna tillkännager sin närvaro inom territoriet (en skyldighet som redan föreskrivs i gällande rätt). Det är fråga om en enkel anmälan hos behöriga myndigheter. Systemet finns redan i vissa medlemsstaters nationella rätt, och anmälan görs på samma villkor som gäller för landets egna medborgare. Kravet överensstämmer med medlemsstaternas behörighet att vidta åtgärder för att se till att de nationella myndigheterna har exakta kunskaper om hur befolkningen rör sig inom deras territorier (se EG-domstolens dom av den 7 juli 1976 i mål 118/75, Watson, punkterna 17 och 18). Underlåtelse att iaktta denna skyldighet får beläggas med icke-diskriminerande och proportionerliga påföljder.

6. De bestämmelser som avses i punkt 5 är även tillämpliga på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och som följer med eller återförenar sig med unionsmedborgaren. Undantag föreskrivs för familjemedlemmar som omfattas av viseringsplikt, till exempel på grund av att de ännu inte har utfått en uppehållstillståndshandling. Dessa personer skall lämna in en ansökan om uppehållstillstånd innan deras visering löper ut, för att undvika att de plötsligt befinner sig olagligen i landet.

Kapitel III

RÄTT ATT VISTAS UNDER LÄNGRE TID ÄN SEX MÅNDADER

Artikel 7

1. Här definieras villkoren för utövande av rätten att vistas. Även om utövandet av denna rätt måste underlättas, innebär det faktum att sociala bidrag för närvarande inte omfattas av gemenskapsrätten, och att rätten till sådana i princip inte kan flyttas mellan olika länder, att det inte är möjligt att uppnå full likabehandling i fråga om sociala bidrag utan att löpa risken att vissa personer med uppehållstillstånd, särskilt de som inte bedriver någon ekonomisk verksamhet, blir en alltför stor belastning för den mottagande medlemsstatens offentliga finanser.

Beträffande unionsmedborgare kommer dessa villkor till uttryck i punkterna a, b, c och d. Unionsmedborgaren skall antingen bedriva en ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare, eller ha tillräckliga tillgångar och en sjukförsäkring som täcker riskerna i den mottagande medlemsstaten, eller vara en studerande som har antagits till en yrkesutbildning i den mottagande medlemsstaten.

I punkt d avses situationen för unionsmedborgare som kunnat utöva sin rätt till vistelse, antingen för att personen i fråga själv uppfyller villkoren i a, b eller c (bedriva ekonomisk verksamhet, ha tillräckliga tillgångar eller vara studerande), eller för att han är familjemedlem till en unionsmedborgare som uppfyller dessa villkor. Om villkoren skiftar beroende på vilken ställning rätten att vistas grundar sig på, ligger det i den fria rörlighetens intresse att tillämpa det system som är förmånligast för innehavaren av uppehållstillståndet.

2. Uppehållstillstånd för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat härleds ur unionsmedborgarens uppehållstillstånd, vilket innebär att denna rätt är kopplad till familjebandet och i princip skall "följa med" till den mottagande medlemsstaten. Undantag föreskrivs emellertid vid unionsmedborgares frånfalle eller utresa eller vid skilsmässa (artiklarna 12 och 13).

Artikel 8

1. EG-domstolen har bekräftat att en uppehållstillståndshandlingen inte skall ses som ett tillstånd i egentlig mening, utan endast som ett formellt bevis på en redan existerande rättighet (EG-domstolens dom av den 8 april 1976 i mål 48/75 Royer, Rec. s. 497, punkt 50). Upprätthållande av krav på och användning av ett sådant dokument måste vara till någon nytta för unionsmedborgaren och får inte medföra onödiga administrativa kostnader ens för medlemsstaterna själva.

Kommissionen anser att det inte är nödvändigt med ett krav på att faktiskt utfärda en tillståndshandling. Tvärtom skulle det vara fullt godtagbart att unionsmedborgaren, utan hänsyn till dennes nationella medborgarskap, omfattas av samma villkor när han byter bostadsort, dvs. kravet på att låta skriva in sig i folkbokföringsregistret (eller de andra system som gäller för landets egna medborgare). Därmed kan myndigheterna konstatera dennes närvaro, t.ex. genom att skriva in honom i ett särskilt register för unionsmedborgare, som inte är medborgare i landet. Detta är redan fallet i ett flertal medlemsstater när det gäller röstlängder för valen till Europaparlamentet och i lokalval.

Det är mot denna bakgrund man skall förstå punkt 1 första stycket, där det föreskrivs att medlemsstaterna får ålägga unionsmedborgare och de familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat att registrera sig hos behöriga myndigheter på bostadsorten.

2. Den frist som den mottagande medlemsstaten föreskriver för registrering får inte understiga sex månader, vilket även överensstämmer med artikel 6. Detta hindrar inte att unionsmedborgaren registrerar sig innan sex månader har gått, om detta skulle ligga i hans intresse. Utöver registrering, föreskrivs i punkt 2 andra meningen att den behöriga nationella myndigheten omedelbart skall utfärda ett registreringsbevis. Registreringsbeviset skall fungera som ett sorts kvitto för unionsmedborgaren och ett bevis för myndigheterna på att formaliteterna är avklarade. Beviset skall utfärdas utan dröjsmål sedan formaliteterna i punkterna 3, 4 och 6 har uppfyllts. På registreringsbeviset skall medborgarens namn och adress anges. Det skall inte innehålla uppgifter om giltighetstid och endast ange registreringsdagen. Handlingen fungerar egentligen bara som ett bevis på att ett visst administrativt förfarande har genomförts.

I den sista meningen fastställs vilka påföljder som får gälla vid underlåtenhet att följa registreringskyldigheten. Påföljderna skall vara icke-diskriminerande och proportionerliga. Eftersom direktivtexten innehåller en särskild artikel om påföljder för överträdelse av de skyldigheter som följer av direktivet, skall påföljderna vara förenliga med de principer som anges där.

3. För att erhålla registreringsbeviset skall unionsmedborgaren antingen intyga att han eller hon bedriver en ekonomisk verksamhet alternativt har tillräckliga tillgångar och en sjukförsäkring om personen i fråga inte bedriver en ekonomisk verksamhet som

anställd eller egenföretagare. Det system som föreslås här, och som kan jämföras med systemet för studerande i gällande lagstiftning, innebär en avsevärd förenkling av utövandet av vistelserätten. Det har inspirerats av det ”intygande på heder och samvete” som finns i vissa medlemsstater. Falskt intygande skulle eventuellt kunna beläggas med påföljder så länge som principen om likabehandling med medborgare och proportionalitetsregeln respekteras.

I det föreslagna systemet kontrollerar medlemsstaterna inte om medborgaren uppfyller villkoren för rätt till vistelse, utan litar på dennes förklaring. Om han skulle lämna in ett falskt intygande eller ansöka om bistånd ur offentliga medel, kan medlemsstaten begära bevis på att det finns försörjningsmedel och/eller genomföra en administrativ undersökning i vilken hans rätt att vistas i landet kan ifrågasättas. Om en medborgare inte kan betala sjukvårdskostnader han har ådragit sig, därför att han inte omfattas av någon sjukförsäkring, kan det medföra ett civilrättsligt ersättningsansvar som på samma sätt kan göra att rätten att vistas kan ifrågasättas.

Slutligen måste det påpekas att det faktum att en person gör en enkel förklaring om att han är sjukförsäkrad inte fritar honom från skyldighet att styrka detta i sina kontakter med sjukvårdsmyndigheterna, om detta föreskrivs i nationell lagstiftning.

4. Unionsmedborgare som reser till medlemsstaten för att bedriva studier måste kunna visa att han är inskriven vid en godkänd skola för att där delta i yrkesutbildning som huvudsysselsättning. Den studerande måste dessutom avge en förklaring om att han har tillräckliga tillgångar och en sjukförsäkring.
5. Medlemsstaterna får inte fastställa ett visst belopp som skall anses utgöra tillräckliga tillgångar. Detta ligger i linje med gällande rätt. Med ett sådant krav skulle det vara omöjligt att ta hänsyn till alla tänkbara situationer.
6. Unionsmedborgare som har för avsikt att bosätta sig i en annan medlemsstat i egenskap av familjemedlemmar till en annan unionsmedborgare som uppfyller villkoren för rätt till vistelse skall kunna visa att de omfattas av en av kategorierna i artikel 2.2, där det definieras vilka som räknas som familjemedlemmar, eller i artikel 3.2.
7. Dessa bestämmelser återger i sina grunddrag vissa bestämmelser i direktiv 68/360/EEG. De har dock gjorts tydligare och i sig införlivat domstolens domslut om bevarande av ställning som yrkesverksam sedan verksamheten som anställd eller egenföretagare upphört.

Artikel 9

1. Unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat måste ansöka om en uppehållstillståndshandling. Till skillnad från för unionsmedborgare förefaller det nödvändigt att faktiskt utfärda en uppehållstillståndshandling till personer som tillhör denna kategori. Detta är av vikt både för den berörda personen (bland annat för den likställdhet mellan uppehållstillstånd och visering som avses i artikel 6) och för myndigheterna.
2. Ansökan skall lämnas in inom sex månader efter det att den berörda personen anländer till den mottagande medlemsstaten. Andra meningerna avser

familjemedlemmar som omfattas av viseringsplikt och som måste lämna in en ansökan om en uppehållstillståndshandling innan viseringen upphör att gälla.

3. Denna bestämmelse ger medlemsstaterna rätt att tillämpa depåföljder som anges i artikel 8.2 ovan, om skyldigheten att ansöka om en uppehållstillståndshandling inte efterlevs.

Artikel 10

1. Upphållstillstånd för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat bekräftas med en uppehållstillståndshandling, som skall utfärdas inom tre månader från det att ansökan lämnades in. I handlingen skall klart anges att innehavaren är familjemedlem till en unionsmedborgare, för att understryka att denne omfattas av gemenskapsrätten. Ett bevis på att ansökan lämnats in skall utfärdas omedelbart och utan kostnad för sökanden. I beviset skall anges att personen i fråga omfattas av gemenskapsrätten.
2. I denna bestämmelse, som hänvisar tillbaka till artikel 8.6, anges på ett uttömmande sätt de bevishandlingar som unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall uppvisa för att erhålla sin uppehållstillståndshandling. Det är samma bevishandlingar som krävs av familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Artikel 11

1. Upphållstillståndshandlingen skall ha en giltighetstid på minst fem år räknat från dagen för utfärdandet. Efter fyra års fortlöpande bosättning förvärvar familjemedlemmen permanent uppehållstillstånd och skall då lämna in en ansökan om en ny tillståndshandling, i enlighet med bestämmelserna i kapitel IV. Eftersom den ursprungliga uppehållstillståndshandlingen gäller i fem år, kommer ingen att stå utan handling om det skulle ta tid att erhålla den nya handlingen (på grund av att formaliteterna drar ut på tiden).

Enligt gällande lagstiftning skall för en familjemedlem som inte är medborgare i en medlemsstat utfärdas ett ”uppehållstillstånd som skall ha samma giltighet som tillståndet för den arbetstagare han eller hon är beroende av” (direktiv 68/360/EEG, artikel 4.4). Eftersom förslaget innebär att unionsmedborgarna inte längre behöver ha en uppehållstillståndshandling i vanlig mening, utan bara ett intyg med samma funktion som ett kvitto, är det inte längre aktuellt att se giltigheten av familjemedlemmars uppehållstillståndshandlingar som beroende av en unionsmedborgares uppehållstillståndshandling.

2. Frånvaroperioder på högst sex månader, eller längre om det föreligger särskilda skäl, skall inte påverka uppehållstillståndshandlingens giltighet. Denna bestämmelse faller tillbaka på artikel 6.2 i direktiv 68/360/EEG och utvidgar möjligheterna till frånvaro, som för övrigt är desamma som föreskrivs i artikel 18.1 i direktivförslaget.

Artikel 12

1. Familjemedlemmar som är unionsmedborgare har en självständig rätt till vistelse. Deras rätt påverkas alltså inte av om den unionsmedborgare de är beroende av skulle avlida eller lämna landet. Bestämmelserna syftar helt enkelt till att klargöra att dessa personer, om den unionsmedborgare vars uppehållstillstånd är avgörande för deras

egen rätt skulle avlida eller lämna landet, personligen måste uppfylla ett av de villkor för utövande av rätten till vistelse som föreskrivs i artikel 7.1, fram till dess att de erhåller permanent uppehållstillstånd.

2. Rätten att vistas för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat härleder sig från den unionsmedborgare de är beroende av. Om unionsmedborgaren skulle avlida får de behålla vistelserätten. Om unionsmedborgaren lämnar landet, måste familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat lämna landet tillsammans med denne. Det finns dock ett undantag i punkt 3 för barn som bedriver studier.

Rätten att vistas för efterlevande familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat är beroende av att de bedriver en ekonomisk verksamhet eller har tillräckliga tillgångar, eller att de redan vid frånfället hade ställning som familjemedlemmar till den som uppfyller dessa villkor i den mottagande medlemsstaten. Detta krav gäller till dess att de erhållit permanent uppehållstillstånd. I motsats till vad som gäller för unionsmedborgare räcker det inte med en enkel förklaring. De efterlevande måste styrka att de uppfyller dessa villkor. I denna punkt fastställs även vilka belopp som skall anses utgöra tillräckliga tillgångar, liksom gällande bestämmelser om icke yrkesverksammas vistelser.

3. I denna punkt införs en princip hämtad från EG-domstolens dom av den 15 mars 1989 i förenade målen 389 och 390/87, Echternach och Moritz. Bestämmelsen tar fasta på situationen för unionsmedborgares barn som inte är medborgare i en medlemsstat, som går i skolan och är integrerade i utbildningssystemet i den mottagande medlemsstaten och som av språkliga, kulturella eller andra skäl bara med svårighet kan integreras i ett nytt utbildningssystem. Dessa kan drabbas om en förälder som är unionsmedborgare lämnar den mottagande medlemsstaten av yrkesskäl eller annat. Denna vistelserätt, som får begränsas till studietiden, omfattas av villkoret att barnen skall vara inskrivna vid en utbildningsinstitution på sekundärnivå eller högre. Det är där som en integrering i ett annat utbildningssystem blir svårare. Deras uppehåll omfattas av principerna i artikel 21 om likabehandling.

Artikel 13

1. Skilsmässa eller ogiltigförklaring av äktenskap påverkar inte rätten att vistas för familjemedlemmar som själva är unionsmedborgare. Denna bestämmelse syftar endast till att klargöra att familjemedlemmarna själva måste uppfylla villkoren i artikel 7.1 om äktenskapet upplöses.
2. Bestämmelserna i artikel 13.2 reglerar frågan om rätt till vistelse för unionsmedborgares make/maka som inte är medborgare i en medlemsstat, om det skulle bli aktuellt med skilsmässa eller ogiltigförklaring av äktenskapet. Syftet är att erbjuda ett visst rättsligt skydd för de personer vilkas vistelserätt är kopplad till familjebanden, i detta fall äktenskapet, och som därför riskerar att bli offer för utpressning i en skilsmässosituation. Det bör klargöras att en upplösning av äktenskapet av rättssäkerhetsskäl förutsätter att äktenskapsskillnaden är slutgiltig. En hemskillnad påverkar inte alls makens/makans rätt att vistas. Enligt EG-domstolen ”kan äktenskapet inte anses upplöst förrän det upphävts genom beslut av den behöriga myndigheten. Det kan inte anses upplöst enbart därför att makarna inte bor

tillsammans, även om de har för avsikt att skilja sig så småningom” (domstolens dom av den 13 februari 1985 i mål 267/83, Diatta, Rec. s. 567, punkt 20).

Den rättighet som regleras här är förbunden med följande alternativa villkor:

- a) Äktenskapet har fram till inledningen av det rättsliga skilsmässoförfarandet eller förfarandet för ogiltigförklaring varat i minst fem år, varav minst ett i det mottagande landet. Avsikten med detta krav är att undvika försök till kringgående av bestämmelserna om uppehållstillstånd genom skenäktenskap.
 - b) Vårdnaden om unionsmedborgarens barn har tillerkänts maken/makan som inte är medborgare i en medlemsstat och vars vistelserätt vilar på det familjeband som skapats genom äktenskapet. Detta villkor verkar till förmån både för barnen, som inte behöver lämna den mottagande medlemsstaten, där de kanske redan är integrerade, och för unionsmedborgaren, som därmed kan försäkra sig om att kunna utöva sin umgängesrätt.
 - c) Äktenskapet upplöses på grund av en särskilt svår situation. Formuleringen i artikeln är vag, men särskilt avsedd att täcka situationer av våld inom familjen.
3. Ett villkor för att familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall få uppehållstillstånd är att de bedriver en ekonomisk verksamhet eller har tillräckliga tillgångar, alternativt redan har ställning i den mottagande medlemsstaten som familjemedlemmar till en person som uppfyller dessa villkor. I motsats till vad som gäller för unionsmedborgare räcker det inte med en enkel förklaring. De berörda måste styrka att de uppfyller dessa villkor. Dessutom fastställs i denna punkt vilka belopp som skall anses utgöra tillräckliga tillgångar på grundval av gällande bestämmelser om icke yrkesverksammas vistelser.

Kapitel IV

PERMANENT UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Rätten att kvarstanna är starkt begränsad i gällande gemenskapslagstiftning och omfattas av restriktiva villkor. Därför föreslår kommissionen införande av ett permanent uppehållstillstånd för alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, även om de senare inte skulle vara medborgare i en medlemsstat. Förutsättningen är fyra års fortlöpande bosättning i den mottagande medlemsstaten. Många medlemsstater har redan infört permanent uppehållstillstånd i sin lagstiftning, utan hänsyn till nationalitet.

Avsnitt I

Förvärv

Artikel 14

1. Alla unionsmedborgare erhåller permanent uppehållstillstånd i den mottagande medlemsstaten efter fyra års fortlöpande bosättning. Sådana permanenta uppehållstillstånd omfattas inte av villkoren i kapitel III i direktivet.

Om bosättningen fortgår tillräckligt länge kan det antas att medborgaren utvecklar nära förbindelser med den mottagande medlemsstaten och integreras i samhället, vilket kan vara ett argument för en ”stärkt” vistelserätt. Integreringen av unionsmedborgare som är varaktigt bosatta i en medlemsstat är en nyckelfaktor när det gäller att främja den sociala sammanhållningen, som är en av unionens grundläggande målsättningar.

2. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat kan också förvärva permanent uppehållstillstånd efter att ha varit bosatta, i vid bemärkelse, i fyra år i den mottagande medlemsstaten tillsammans med den unionsmedborgare som de är beroende av.
3. Väl förvärvat kan det permanenta uppehållstillståndet inte gå förlorat på grund av frånvaroperioder som understiger fyra år. Det permanenta uppehållstillståndet är ett erkännande av att unionsmedborgaren och dennes familjemedlemmar är integrerade i den mottagande medlemsstaten. Frånvaroperioder på över fyra år medför ett antagande om att denna integration har upphört.

Artikel 15

Artikel 15 återger nuvarande bestämmelser om rätten att stanna kvar

1. I artikel 2 i kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 och artikel 2 i rådets direktiv 75/34/EEG föreskrivs de särskilda villkor som gäller för att arbetstagare som har upphört med sin yrkesverksamhet skall få rätt att stanna kvar permanent efter bosättningsperioder som är kortare än fyra år. Bestämmelserna i denna punkt syftar till att bibehålla detta mer förmånliga system i förhållande till den allmänna regel som införs i artikel 14.
2. Denna punkt bygger på lydelsen av artikel 2.2 i förordning (EEG) nr 1251/70 och direktiv 75/34/EEG.
3. Om arbetstagaren har förvärvat permanent uppehållstillstånd på grundval av punkt 1, skall även familjemedlemmarna förvärva denna rättighet, oavsett nationalitet och utan krav på tidigare bosättning. Denna bestämmelse bygger på gällande bestämmelser i lagstiftningen om rätten att stanna kvar, där det föreskrivs att familjemedlemmar har rätt att varaktigt stanna kvar om arbetstagaren har förvärvat rätten att stanna kvar i den aktuella medlemsstaten (artikel 3.1 i kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 och i rådets direktiv 75/34/EEG).
4. Här återges bestämmelserna i artikel 3.2 i förordning (EEG) nr 1251/70 och artikel 3 i direktiv 75/34/EEG, som under vissa förutsättningar berättigar familjemedlemmar till en unionsmedborgare, anställd eller egenföretagare, som avlider under sitt yrkesverksamma liv, permanent uppehållstillstånd, även om unionsmedborgaren inte hunnit förvärva sådan rätt. Det införs dock två ändringar: bosättningsperioden före frånfallet skall vara minst ett år, jämfört med två år i gällande lagstiftning, och punkt c förtydligas.

Artikel 16

För klarhets skull omfattar dessa bestämmelser familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, som har behållit sin vistelserätt efter unionsmedborgarens frånfalle eller efter skilsmässa från denne när dödsfallet eller skilsmässan inträffade utan att permanent

uppehållstillstånd hunnit förvärfvas, och som avses i artikel 12.2 och artikel 13.2. Om personerna i fråga uppfyller villkoren i dessa bestämmelser, kommer de att förvärva permanent uppehållstillstånd efter fyra års fortlöpande bosättning i den mottagande medlemsstaten, räknat från den dag de anlände.

Avsnitt II

Formaliteter

Artikel 17

1. Förvärvet av permanent uppehållstillstånd medför en rad viktiga nya rättigheter, t.ex. tillgång till socialt bistånd för alla personkategorier som omfattas av direktivet och förbud mot utvisning från bosättningsmedlemsstaten. Därför bör denna rättighet bekräftas genom utfärdande av en uppehållstillståndshandling. Visserligen krävs det vissa administrativa åtgärder för att erhålla handlingen, men bara en gång, eftersom handlingen har obegränsad giltighetstid.
2. Personer med permanent uppehållstillstånd har två på sig att ansöka om en uppehållstillståndshandling. Denna bestämmelse grundar sig på formuleringen i artikel 5.1 i förordning (EEG) nr 1251/70. Vid första anblicken kan denna regel verka sträng, men den gör det möjligt att undvika att den mottagande medlemsstaten sätter än mer restriktiva frister. Underlåtenhet att respektera denna frist får endast beläggas med icke-diskriminerande och proportionerliga påföljder, på samma sätt som gäller för registreringsplikten i artikel 8.
3. Frånvaro under kortare tid än fyra år får inte påverka handlingens giltighet.

Artikel 18

1. Dessa bestämmelser återger, med vissa ändringar, formuleringen i artikel 4 i förordning (EEG) nr 1251/70 om rätten att stanna kvar inom en medlemsstats territorium. Bosättningsens varaktighet kan styrkas på flera olika sätt, t.ex. genom att bevis på att yrkesverksamhet bedrivs eller kvitton på hyresbetalningar. Medlemsstaterna skall vara flexibla när det gäller sätten för att styrka bosättningsens längd och kontinuitet. De tillåtna frånvaroperioderna, som inte påverkar bosättningsens kontinuitet, har utsträckts till sex månader, eller längre tid än sex månader om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara militärtjänst, allvarlig sjukdom, graviditet, föräldraledighet, studier eller yrkesutbildning eller utstationering på grund av arbete.
2. Denna punkt innebär att bosättningsens varaktighet avbryts om ett lagligt beslut om utvisning har fattats mot innehavaren av uppehållstillståndet.

Kapitel V

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER OM UPPEHÅLLSTILLSTÅND OCH PERMANENT UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Artikel 19

Första meningen är hämtad från artikel 6.1 a i direktiv 68/360/EEG och artikel 5 i direktiv 73/148/EEG. Andra meningen är ett uttryck för principen om likabehandling och bygger på formuleringar i EG-domstolens dom av den 28 oktober 1975 i mål 36/75, Roland Rutili mot inrikesministern, Rec. 1975, s. 1219, punkt 50.

Artikel 20

Unionsmedborgares familjemedlemmar har, oavsett nationalitet, rätt att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten. Bestämmelserna i denna artikel gör ingen åtskillnad mellan olika familjemedlemmar. Detta är en nyhet jämfört med nuvarande lagstiftning, som begränsar denna rätt till make/maka, eller barn som är underåriga eller står under unionsmedborgarens ansvar, samtidigt som logiskt sett alla unionsmedborgare har en direkt, ur fördraget härledd, rätt att bedriva ekonomisk verksamhet.

Artikel 21

1. Denna bestämmelse är ett uttryck för principen om likabehandling mellan unionsmedborgare och medborgare i medlemsstaterna. Den tar i stora drag upp slutsatserna i EG-domstolens dom av den 12 maj 1998 i mål C-85/96, Maria Martinez Sala mot Freistaat Bayern, REG 1998, s. I-2691, punkt 62, och skapar ett direkt samband mellan principen om likabehandling och rätten till bosättning (artikel 12 och artikel 18.1 i EG-fördraget).

Denna rätt till likabehandling utsträcks även till familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, och som har upphållstillstånd eller permanent uppehållstillstånd i den mottagande medlemsstaten.

2. Den allmänna principen om att alla unionsmedborgare skall behandlas lika nyanseras genom denna bestämmelse, som innebär att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som är bosatta i en annan medlemsstat (än den de är medborgare i) utan att bedriva en ekonomisk verksamhet inte har rätt till socialt bistånd. Syftet är att inte ekonomiskt belasta den mottagande medlemsstaten alltför mycket. I artikel 7 klargörs att icke yrkesverksamma personer måste ha tillräckliga tillgångar och omfattas av en sjukförsäkring, varav följer att en ansökan om socialt bistånd kan leda till att deras rätt att vistas ifrågasätts. I begreppet socialt bistånd ingår också sådan kostnadsfri sjukvård som enligt medlemsstatens lagstiftning tillkommer medellösa.

Den mottagande medlemsstaten är inte heller skyldig att bevilja studiebidrag för unionsmedborgare som beger till dess territorium för att bedriva studier som huvudsaklig sysselsättning. Studiebidrag är att beteckna som socialt bistånd i vid

bemärkelse och följaktligen är studerande inte berättigade till sådana enligt detta direktiv, eftersom de skall intyga för behörig myndighet att de har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för det sociala trygghetssystemet i den mottagande medlemsstaten. Denna bestämmelse bör för tydlighets skull bibehållas. Det bör ändå understrykas att punkt 1 ger studerande rätt att inte utsättas för diskriminering inom andra områden på grund av nationalitet, t.ex. stipendier som inte har karaktär av studiebidrag eller medelfristiga lån med reducerad ränta till förmån för studenter.

Bestämmelsen gäller till dess att ett permanent uppehållstillstånd har förvärvats i enlighet med bestämmelserna i kapitel IV i direktivet. När denna rättighet förvärvats, behandlas innehavarna i stort sett på samma sätt som medborgarna i den mottagande medlemsstaten.

Artikel 22

1. Detta är en ny och förtydligande bestämmelse om innebörden av de vistelsehandlingar den mottagande medlemsstaten utfärdar. Den grundar sig på EG-domstolens slutsats att uppehållstillståndshandlingen endast är en formell bekräftelse på en redan existerande rättighet. Innehav av denna handling är inte en nödvändig förutsättning för utövandet av rätten till fri rörlighet för personer och i synnerhet inte för rätten att vistas i en annan medlemsstat (bland annat domen av den 8 april 1976, Royer, 48/75, Rec. s. 497, punkt 50).
2. Vistelsehandlingen utfärdas gratis av medlemsstaten eller till samma avgift som liknande dokument som utfärdas för landets egna medborgare (avgiften för en uppehållstillståndshandling får således inte vara högre än den avgift de egna medborgarna betalar för ett identitetskort).

Artikel 23

Denna artikel är ett uttryck för principen om likabehandling när det gäller skyldigheten att alltid kunna uppvisa ett bevis på uppehållstillstånd. Det första stycket är inspirerat av EG-domstolens dom av den 27 april 1989 i mål 321/87, kommissionen mot Belgien, Rec. 1989, s. 997, punkt 12. Även det andra stycket bygger på EG-domstolens praxis (domen av den 12 december 1989 i mål C-265/88, Messner, Rec. 1989, s. 4209, punkt 14 och domen av den 30 april 1998 i mål C-24/97, kommissionen mot Tyskland, REG 1998, s. I-2133).

Artikel 24

Det rör sig här om en ny bestämmelse som syftar till att skydda unionsmedborgaren mot godtyckliga myndighetsbeslut.

Genom denna artikel fastställs de förfarandegarantier som tillkommer innehavare av uppehållstillstånd då en medlemsstat avser att fatta ett utvisningsbeslut mot denne på annan grund än de som anges i kapitel VI (allmän ordning). Förfarandegarantierna är samma som gäller vid utvisningsbeslut som fattas av hänsyn till allmän ordning. Unionsmedborgarna skall inte ha ett sämre skydd mot utvisningsbeslut på administrativ grund än utvisningsbeslut av hänsyn till allmän ordning.

Ett utvisningsbeslut som fattats av dessa skäl får inte innefatta ett förbud mot att återvända till den medlemsstat som fattat beslutet, vilket skiljer en sådan åtgärd från ett utvisningsbeslut som fattas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Kapitel VI

BEGRÄNSNINGAR I RÄTTEN TILL INRESA OCH VISTELSE AV HÄNSYN TILL ALLMÄN ORDNING, ALLMÄN SÄKERHET OCH FOLKHÄLSA

Enligt EG-domstolens praxis (dom av den 3 juli 1980 i mål 157/79, Regina mot Pieck, Rec. 1980, s. 2171) är fördragets förbehåll om att den fria rörligheten får inskränkas av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa inte en förutsättning för beviljandet av rätt till inresa och vistelse, men förbehållet ger möjlighet att i enskilda och befogade fall begränsa utövandet av en rätt som följer direkt av fördraget. Följaktligen har medlemsstaterna ingen möjlighet att generellt och utan konkret motivering åberopa allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa som skäl för att begränsa rätten till fri rörlighet och vistelse.

Kommissionens förslag syftar till att avgränsa begreppet allmän ordning på ett tydligare sätt (genom att beakta EG-domstolens praxis på området), stärka förfarandegarantierna (särskilt genom att alltid ge möjlighet till rättslig omprövning) och öka skyddet mot avvísning och utvisning genom större hänsyn till unionsmedborgarens grad av integration i den mottagande medlemsstaten samt till att ge ett fullständigt skydd för underåriga med familjeband i den mottagande medlemsstaten och innehavare av permanent uppehållstillstånd.

Artikel 25

1. I denna artikel fastslås en princip som redan finns i fördraget, nämligen att begränsningar i rätten att röra sig fritt och uppehålla sig endast är tillåtna om de är nödvändiga av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa. Sådana hänsyn får inte åberopas för ekonomiska syften (artikel 2.2 i direktiv 64/211/EEG).
2. Åtgärder som vidtas av hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet skall grunda sig uteslutande på den berörda personens eget uppförande. Tidigare domar för brott skall inte i sig utgöra anledning att vidta sådana åtgärder (artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 64/211/EEG).

I detta stycke definieras begreppet allmän ordning i enlighet med EG-domstolens dom av den 27 oktober 1977 i mål 30/77, Bouchereau, Rec. 1977, s. 1999, punkt 35. Det skall vara fråga om ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot och grunda sig uteslutande på den berörda personens eget uppförande.

Genom detta stycke lagfästs en princip som hämtats från domstolens dom av den 18 maj 1982 i förenade målen 115 och 116/81, Adoui och Cornuaille, Rec. 1982, s. 1665, punkt 8, som dels klargör vad som utgör ett allvarligt hot, dels säkerställer att medlemsstaterna behandlar medborgare i andra medlemsstater på samma sätt som sina egna.

3. Denna punkt återger, med någon ändring, ordalydelsen i artikel 3.3 i direktiv 64/211/EEG.
4. Denna punkt återger, med någon ändring, ordalydelsen i artikel 5.2 i direktiv 64/211/EEG.
5. Denna punkt återger ordalydelsen i artikel 3.4 i direktiv 64/211/EEG.

Artikel 26

1. Dessa bestämmelser syftar till att ge ökat skydd mot utvisning. Medlemsstaterna åläggs att, innan ett beslut om utvisning fattas mot en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denne, beakta i vilken grad personen i fråga är integrerad i den mottagande medlemsstaten på grundval av vissa kriterier, som det ges exempel på i artikeln. Det är inte fråga om en bestämmelse utan rättsverkningar, eftersom ett beslut som fattats av medlemsstaterna utan hänsyn till dessa kriterier riskerar att bedömas som oproportionerligt. Därmed kan det ogiltigförklaras av de nationella domstolarna som, vilket uttryckligen fastslås i detta direktiv (artikel 29.4), är skyldiga att kontrollera att dessa faktorer har beaktats.
2. Genom denna bestämmelse införs ett absolut skydd mot utvisning för unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar som förvärvat permanent uppehållstillstånd samt för underåriga familjemedlemmar. När det gäller underåriga har detta skydd införts av humanitära skäl. När det gäller personer som har förvärvat permanent uppehållstillstånd, antas att dessa är så integrerade i den mottagande medlemsstaten att det vore oskäligt att utvisa dem. Ett utvisningsbeslut har mycket allvarliga konsekvenser för den berörda personen, eftersom alla familjeband och känslomässiga band som denne utvecklat i den mottagande medlemsstaten plötsligt slits av.

Artikel 27

1. Här anges de sjukdomar och sjukdomsliknande tillstånd som kan motivera att rätt till inresa och vistelse vägras av hänsyn till folkhälsan, dvs. de som anges i bilagan till direktiv 64/211/EEG och som fortfarande är aktuella. Eftersom vissa sjukdomar inte längre är ett hot, återges inte hela bilagan till direktiv 64/211/EEG i denna text.
2. Denna begränsning grundar sig på artikel 4.2 i direktiv 64/211/EEG. Det är inte tillåtet att ifrågasätta ett uppehållstillstånd på hälsogrunder.
3. Denna bestämmelse får bara användas i yttersta undantagsfall, på villkor att det finns allvarliga indikationer på att personen i fråga lider av en sjukdom eller ett sjukdomstillstånd som kan vara skäl för vägrad rätt till inresa och vistelse och att den mottagande medlemsstaten bär alla kostnader som är förknippade med denna undersökning. Sådana undersökningar får aldrig genomföras systematiskt, så att bestämmelserna om utfärdande av registreringsbevis eller uppehållstillståndshandling i enlighet med artikel 8 eller artikel 10 berövas sitt innehåll.

Artikel 28

1. Denna bestämmelse bygger på artikel 7 första stycket i direktiv 64/211/EEG och preciserar hur beslutet skall meddelas den berörda personen. Principen är hämtad från domstolens dom av den 18 maj 1982 i förenade målen 115 och 116/81, Adoui och Cornuaille, Rec. 1982, s. 1665, punkt 13. Det är inget krav att beslutet översätts till den berörda personens modersmål, särskilt om det rör sig om ett mindre känt språk, men medlemsstaterna måste vidta de åtgärder som behövs för att se till att den berörde har förstått beslutets innehåll och verkningar.

2. Denna bestämmelse bygger på artikel 6 i direktiv 64/211/EEG och innefattar två principer som hämtats från domstolens praxis (dom av den 28 oktober 1975 i mål 36/75, Rutili, Rec. 1975, s. 1219, punkt 39) som innebär att medlemsstaten måste underrätta den berörda personen om den begränsande åtgärd som har vidtagits mot honom och också ange de exakta och fullständiga skälen till beslutet så att han har möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt förbereda sitt försvar. Genom en kompletterande garanti föreskrivs att ett beslut om vägrad rätt till inresa eller vistelse inte endast skall motiveras, utan även avfattas skriftligt, så att behöriga myndigheter har möjlighet att utöva en verklig rättslig kontroll om så skulle bli aktuellt.
3. Den berörda personen skall underrättas om möjligheterna att överklaga ett beslut om vägrad rätt till inresa eller vistelse. Sista stycket bygger på artikel 7 andra stycket i direktiv 64/211/EEG. Personen i fråga skall, utom i brådskande fall, ha rätt att stanna kvar i den mottagande medlemsstaten i minst två veckor eller en månad, beroende på omständigheterna, vilket ger tillräckligt med tid för att utföra de formaliteter som behövs för att lämna in ett överklagande.

Artikel 29

1. Dessa bestämmelser syftar till att ge innehavare av uppehållstillstånd tillgång till domstolsprövning, vilket innebär en garanti för fullständigt rättsligt skydd.
2. Det fullständiga rättsliga skyddet utesluter inte att en medlemsstat föreskriver möjlighet att överklaga vid en administrativ myndighet. I så fall måste objektivitetskraven i artikel 9 i direktiv 64/211/EEG följas, bland annat kravet på att inhämta ett förhandsyttrande från en annan myndighet än den som fattat beslutet om att vägra rätt till inresa eller om utvisning av personen i fråga, samt garantier för rätten till försvar.
3. Enligt denna bestämmelse får den nationella domstolen besluta om att verkställigheten av beslutet om vägrad inresa eller utvisning skjuts upp, om beslutet vid första påseendet förefaller ogrundat. Detta gäller även om den nationella lagstiftningen inte föreskriver att överklagandet har upphävande verkan. Möjligheten att tillerkänna ett överklagande automatisk upphävande verkan förefaller inte vara den bästa lösningen, eftersom det skulle underlätta missbruk. Man får förlita sig på att de nationella domstolarna kan garantera ett adekvat skydd för såväl individers som medlemsstaternas intressen.
4. Av denna bestämmelse, som bygger på punkt 15 i domen Adoui och Cornuaille, framgår det tydligt att den nationella domstolarna inte bara skall kontrollera beslutens laglighet, en fråga som i detta sammanhang är av begränsad betydelse, utan även de fakta som ligger till grund för det ifrågasatta beslutet. Genom punkt 4 andra stycket görs de förhållanden som nämns i artikel 26 i detta direktiv till en del av domstolens bedömning. Domstolen skall kontrollera att åtgärden i fråga överensstämmer med den grundläggande proportionalitetsregeln.
5. Punkt 5 ger medlemsstaterna möjlighet att hindra den berörde från att närvara i landet fram till dess att processen inleds, samtidigt som denne garanteras rätten att närvara personligen inför den nationella domstolen och rätten till en rättvis rättegång (EG-domstolens dom i Pecastaing-målet, punkt 13).

Artikel 30

1. Här lagfästs en rättighet som redan erkänts av EG-domstolen (dom av den 18 maj 1982 i förenade målen 115 och 116/81, Adoui och Cornuaille, punkt 12, och dom av den 19 januari 1999 i mål C-348/96, Donatella Calfa). Därmed är det uteslutet att en person som utvisats av hänsyn till allmän ordning och allmän säkerhet förbjuds att återvända utan tidsbegränsning.
2. I punkt 2 fastställs att den rimliga tidsfristen för inlämnande av en ny ansökan (vilket överensstämmer med vad domstolen angivit i den ovan nämnda domen Adoui och Cornuaille) inte får överstiga två år från dagen för beslutet om vägrad inresa eller utvisning från territoriet. Vid prövningen av en ny ansökan skall medlemsstaten beakta varje förändring i de sakförhållanden som låg till grund för det första utvisningsbeslutet.

I denna bestämmelse fastställs även den frist inom vilken medlemsstaten skall fatta beslut om den nya ansökan, för att undvika att första stycket blir verkningslöst.

3. Punkt 3 bygger på punkt 12 i ovan nämnda domen Adoui och Cornuaille. Bestämmelsen behövs för att undvika missbruk.

Artikel 31

1. Denna nya bestämmelse behandlar de fall där beslut om utvisning från det nationella territoriet fungerar som ett straff eller tillägg till ett fängelsestraff och fattas av en domstol eller administrativ myndighet, som är fallet i vissa medlemsstater i samband med att straffdomar utdöms. I princip omfattas strafflagstiftningen av medlemsstaternas egen behörighet, men enligt EG-domstolens praxis finns det gränser för denna behörighet och lagstiftningen får i praktiken inte inskränka de grundläggande friheter som garanteras genom gemenskapsrätten (dom av den 2 februari 1989 i mål 186/87, Cowan, punkt 19). I kraft av denna nya bestämmelse måste domstolen eller den administrativa myndigheten innan de som straff eller tillägg till ett fängelsestraff beslutar att utvisa en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denne, oavsett vilken nationalitet familjemedlemmen har, beakta gemenskapsrätten, bland annat detta direktiv, särskilt artiklarna 25, 26, 27 och 30.1 i detta.
2. I flera medlemsstater fattas utvisningsbeslutet vid en bestämd tidpunkt, ofta i samband med en straffdom, medan den faktiska verkställigheten av beslutet sker vid en senare tidpunkt, ibland flera år efter det ursprungliga beslutet. Genom denna bestämmelse åläggs medlemsstaten att vid verkställigheten av utvisningsbeslutet kontrollera om hotet mot den allmänna ordningen och den allmänna säkerheten kvarstår och pröva om de omständigheter som låg till grund för det ursprungliga utvisningsbeslutet har ändrats.

Kapitel VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 32

Eftersom det genom direktivet införs en ny ordning för unionsmedborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig och därmed alltså nya rättigheter, bör medlemsstaterna informera medborgarna i unionen och deras familjemedlemmar om deras rättigheter och skyldigheter inom det område som omfattas av direktivet.

Artikel 33

I denna artikel anges de principer som måste beaktas vid fastställande av påföljder för överträdelse av de nationella bestämmelser som antagits för att följa direktivet. Påföljderna skall vara effektiva, proportionella och avskräckande samt vara jämförbara med de påföljder som medlemsstaterna tillämpar på sina egna medborgare för mindre allvarliga lagöverträdelse. Bestämmelsen har utformats med hänsyn till EG-domstolens praxis på området (målen C-265/88, Messner, och C-24/97, kommissionen mot Tyskland).

Artikel 34

Detta direktiv hindrar inte tillämpning av nationella bestämmelser som för andra medlemsstaters medborgare är mer förmånliga än direktivets. En medlemsstat som i sin lagstiftning föreskriver att en familjemedlem som är medborgare i tredje land kan uppnå en självständig ställning efter två års bosättning får alltså fortsätta att tillämpa dessa regler.

Artikel 35

I denna artikel anges vilka gemenskapsrättsliga bestämmelser som skall upphävas och vilka som bibehålls. Av gällande gemenskapslagstiftning om fri rörlighet och uppehållstillstånd är det i princip endast förordningarna (EEG) nr 1612/68 och (EEG) nr 1251/70 som fortsätter att gälla.

Vad gäller förordning (EEG) nr 1612/68 innebär detta direktiv att vissa av förordningens bestämmelser om begreppet familjemedlem och tillgången till arbete för familjemedlemmar upphävs. Direktivets bestämmelser om dessa frågor gäller för alla och ersätter de motsvarande bestämmelser som hittills funnits i förordning (EEG) nr 1612/68.

När direktivet har antagits kommer kommissionen vid lämplig tidpunkt att lägga fram ett förslag om upphävande av förordning (EEG) nr 1251/70, antagen på grundval av artikel 39.3 d i fördraget, som ger kommissionen exklusiv behörighet i fråga om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium.

För att undvika att det skapas ett juridiskt vakuum börjar punkterna 1 och 2 att gälla den 1 juli 2003.

Artikel 36

Här föreskrivs att kommissionen skall utarbeta en rapport om tillämpningen, som ofta är fallet med nya direktiv. Kommissionen kommer därigenom att kunna kontrollera att direktivet har införlivats korrekt samt upptäcka eventuella svårigheter i den praktiska tillämpningen och utvärdera om det bör föreslås några ändringar i bestämmelserna.

Artikel 37

Medlemsstaterna är skyldiga att införliva och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 juli 2003. Bestämmelserna skall tillämpas från och med den 1 juli 2003. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om ändringar i sina lagar och andra författningar. Vid antagandet av lagstiftningen skall medlemsstaterna hänvisa till direktivet.

Artikel 38

I artikeln anges dag för direktivets ikraftträdande.

Artikel 39

Direktivet riktar sig enbart till medlemsstaterna.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 12, 18, 40, 44 och 52 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande³,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁴, och

av följande skäl:

- (1) Enligt de gemensamma bestämmelserna i Avdelning I i Fördraget om Europeiska unionen har denna som mål bland annat att ”stärka skyddet av medlemsstaternas medborgares rättigheter och intressen genom att införa ett unionsmedborgarskap”.
- (2) Den fria rörligheten för personer är en av de grundläggande friheterna på den inre marknaden, som enligt artikel 14.2 i EG-fördraget är ett område utan inre gränser där denna frihet säkerställs i enlighet med bestämmelserna i fördraget.
- (3) Genom artiklarna 17 och 18 i fördraget har ett unionsmedborgarskap införts som innebär att varje unionsmedborgare har en primär och individuell rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.
- (4) Att skapa rörlighet för studerande, forskare, personer som genomgår en yrkesinriktad utbildning, volontärer, lärare och utbildare har erkänts som en politisk prioritering för Europeiska unionen.

¹ EGT C
² EGT C
³ EGT C
⁴ EGT C

- (5) För att göra det lättare att utöva denna rätt i enlighet med artikel 18.2 i EG-fördraget behövs det mot denna bakgrund en översyn av den sektorsuppdelning och ofullständiga tillgång till rätten att röra sig fritt och uppehålla sig som följer av rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen,⁵ rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer,⁶ rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster,⁷ rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning,⁸ rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma⁹ och rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande¹⁰.
- (6) För att unionsmedborgare skall kunna röra sig fritt och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier på villkor som säkerställer frihet och värdighet, krävs det att familjemedlemmar beviljas denna rätt, oavsett nationalitet. Definitionen av familjemedlemmar bör utvidgas och göras enhetlig för alla som fått uppehållstillstånd.
- (7) De formaliteter som är förenade med unionsmedborgares fria rörlighet inom medlemsstaternas territorier bör definieras tydligt. Genom att uppehållstillståndshandling och visering likställs bör den fria rörligheten underlättas för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och som omfattas av krav på visering enligt rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav¹¹.
- (8) För att på ett bättre sätt ta hänsyn till nya former av rörlighet, arbete och livsstilar bör det fastslås att unionsmedborgare får uppehålla sig i högst sex månader utan andra formaliteter än innehav av ett giltigt identitetskort eller pass.
- (9) Man måste dock undvika att de personer omfattas av rätten att röra sig fritt blir till en orimlig belastning för den mottagande medlemsstatens offentliga finanser under en första vistelseperiod. Därför bör en ordning införas som förutsätter att unionsmedborgarnas rätt att vistas under längre tid än sex månader är beroende av att dessa verkligen bedriver en ekonomisk verksamhet eller, för dem som inte bedriver någon ekonomisk verksamhet, har tillräckliga tillgångar och en heltäckande sjukförsäkring i den mottagande medlemsstaten som omfattar både dem själva och eventuella familjemedlemmar, eller att de är studerande med rätt till inresa och vistelse för att delta i en yrkesutbildning, eller att de räknas som familjemedlemmar till en unionsmedborgare som uppfyller ett av dessa villkor.

⁵ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EEG) nr 2434/92, EGT L 245, 26.8.1992, s.1.

⁶ EGT L 257, 19.10.1968, s. 13. Direktivet senast ändrat genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige.

⁷ EGT L 172, 28.6.1973, s. 14.

⁸ EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁹ EGT L 180, 13.7.1990, s. 28.

¹⁰ EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

¹¹ EGT L 81, 21.3.2001, s. 1.

- (10) Unionsmedborgarnas grundläggande och personliga rätt att uppehålla sig i en annan medlemsstat bestäms inte genom att en uppehållstillståndshandling utfärdas. Skyldigheten att ha en uppehållstillståndshandling bör följaktligen begränsas till situationer då ett sådant krav verkligen är berättigat, t.ex. för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och i fråga om vistelser som överstiger sex månader.
- (11) För vistelser som överstiger sex månader räcker det att unionsmedborgaren registrerar sig vid behöriga myndigheter på bostadsorten. Registreringen skall styrkas med ett intyg. Tillsammans med innehav av ett identitetskort från ursprungsmedlemsstaten eller ett giltigt pass är detta ett tillräckligt och proportionerligt krav som uppfyller den mottagande medlemsstatens intresse av att känna till hur befolkningen rör sig inom dess territorium.
- (12) De bevishandlingar som myndigheterna begär för att utfärda ett intyg eller en uppehållstillståndshandling bör specificeras på ett uttömmande sätt för att undvika att olikheter i myndighetspraxis eller skilda tolkningar blir till ett alltför stort hinder när unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar skall utöva sin rätt att röra sig fritt.
- (13) Familjemedlemmarna bör omfattas av ett rättsligt skydd för det fall att unionsmedborgaren avlider eller en skilsmässa bli aktuell. Med respekt för familjelivet och den mänskliga värdigheten samt på vissa villkor för att undvika missbruk bör det vidtas åtgärder för att säkerställa att vistelserätten kan upprätthållas i sådana situationer.
- (14) Om unionsmedborgare som har valt att bosätta sig varaktigt i en medlemsstat garanteras permanent uppehållstillstånd i en medlemsstat, så stärker detta känslan av samhörighet inom ramen för ett unionsmedborgarskap. Detta är en nyckelfaktor när det gäller att främja social sammanhållning, som är ett av gemenskapens grundläggande mål. Det bör därför fastställas att alla unionsmedborgare har rätt till permanent uppehållstillstånd, utifrån ett kriterium om fortlöpande bosättning under fyra års tid.
- (15) Vissa särskilda förmåner för unionsmedborgare som bedriver verksamhet som anställd eller egenföretagare bör dock behållas, eftersom de utgör förvärvade rättigheter som omfattas av kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 av den 29 juni 1970 om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där¹² och rådets direktiv 75/34/EEG av den 17 december 1974 om rätten för medborgare i en medlemsstat att stanna kvar inom en annan medlemsstats territorium efter att där ha drivit egen rörelse.¹³
- (16) Om en unionsmedborgare utövar sin rätt till permanent uppehållstillstånd bör denna rätt utsträckas till att även omfatta familjemedlemmar. Om en medborgare som under yrkeslivet bedrivit verksamhet som anställd eller egenföretagare skulle avlida utan att ha fått permanent uppehållstillstånd, bör dennes familjemedlemmar ändå kunna förvärva ett sådant tillstånd, om de uppfyller vissa villkor.
- (17) För att kunna utgöra ett verkligt instrument för integration i den mottagande medlemsstaten där unionsmedborgaren är bosatt, bör det permanenta

¹² EGT L 142, 30.6.1970, s. 24.

¹³ EGT L 14, 20.1.1975, s. 10.

uppehållstillståndet inte omfattas av villkor och de som fått sådan rätt bör behandlas på samma sätt som medlemsstatens egna medborgare och åtnjuta ett maximalt skydd mot utvisning.

- (18) För unionsmedborgaren och dennes familjemedlemmar innebär ett permanent uppehållstillstånd nya rättigheter och ett ökat skydd. Denna rätt bör därför fastställas genom att en tillståndshandling som gäller tills vidare utfärdas.
- (19) Principen om icke-diskriminering innebär att alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall behandlas på samma sätt som medborgare inom fördragets tillämpningsområde. Innan ett permanent uppehållstillstånd förvärfvas ankommer det emellertid på medlemsstaten att bestämma om den har för avsikt att bevilja personer som inte bedriver någon ekonomisk verksamhet bidrag i form av socialt bistånd eller studiebidrag till unionsmedborgare som kommer till medlemsstaten för att studera.
- (20) Begränsningar i utövandet av rätten att röra sig fritt på grund av hänsyn till den allmänna ordningen, den allmänna säkerheten eller folkhälsan föreskrivs i artikel 39.3, artikel 46.1 och artikel 55 i fördraget. I rådets direktiv 64/211/EEG¹⁴ finns bestämmelser om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller hälsa.
- (21) Mot bakgrund av praxis från Europeiska gemenskapernas domstol och den grundläggande rätten till fri rörlighet bör det preciseras vilka villkor och förfarandegarantier som skall vara uppfyllda för att ett beslut om vägrad inresa eller utvisning skall få fattas mot unionsmedborgare och familjemedlemmar till dessa.
- (22) Utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar av hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet är en långtgående åtgärd som allvarligt kan drabba personer som, efter att ha utnyttjat de rättigheter och friheter som följer av fördraget, faktiskt har integrerat sig i den mottagande medlemsstaten. Räckvidden av sådana åtgärder bör därför begränsas så att hänsyn tas till i vilken grad en person har integrerat sig och för att förbjuda utvisning av unionsmedborgare och familjemedlemmar till dessa som har permanent uppehållstillstånd eller av underåriga familjemedlemmar.
- (23) Det är även lämpligt att precisera reglerna om det administrativa förfarandet för att säkerställa en hög skyddsnivå när det gäller unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter vid vägran att låta dem resa in eller vistas i en annan medlemsstat och samtidigt säkerställa att principen om att myndighetsåtgärder skall vara motiverade på ett tillfredsställande sätt följs.
- (24) Under alla omständigheter bör unionsmedborgare och familjemedlemmar till dessa som nekas rätt till inresa och vistelse i en annan medlemsstat ha möjlighet att överklaga beslutet utan att diskrimineras i förhållande till medlemsstatens egna medborgare i fråga om villkoren för att lämna in överklagandet och förfarandet som sådant.

¹⁴ EGT L 56, 4.4.1964, s. 850/64. Direktivet senast ändrat genom direktiv 75/35/EEG (EGT L 14, 20.1.1975, s. 14).

- (25) Som en följd av EG-domstolens praxis bör det bekräftas att unionsmedborgare och familjemedlemmar till dessa som omfattats av ett utvisningsbeslut skall ha rätt att lämna in en ny ansökan inom en rimlig frist, dock senast efter två år.
- (26) På grund av de nya villkor som fastställs i detta direktiv för att utöva rätten till fri rörlighet bör lagstiftning som strider mot direktivet upphävas, samtidigt som möjlighet bör ges att tillämpa mer förmånliga nationella bestämmelser.
- (27) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns såsom allmänna gemenskapsrättsliga principer, bland annat i Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs

- a) villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att röra sig fritt och uppehålla sig i medlemsstaterna,
- b) rätten till permanent uppehållstillstånd i medlemsstaterna för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar,
- c) begränsningarna i dessa rättigheter av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet och folkhälsa.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *Unionsmedborgare*: varje person som är medborgare i en medlemsstat.
2. *Familjemedlem*:
 - a) make eller maka,
 - b) ogift partner, om den mottagande medlemsstatens lagstiftning jämställer ogifta par med gifta par och i enlighet med villkoren i denna lagstiftning,
 - c) egna släktingar i rakt nedstigande led eller släktingar i rakt nedstigande led till maken eller maken eller till sådan ogift partner som avses i b,

- d) egna släktingar i rakt uppstigande led eller släktingar i rakt uppstigande led till maken eller maken eller till sådan ogift partner som avses i b.
3. *Mottagande medlemsstat*: den medlemsstat till vilken unionsmedborgaren reser för att utöva sin rätt att röra sig fritt eller vistas.

Artikel 3

Målgrupp

1. Detta direktiv skall tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat i unionen än den de själva är medborgare i, samt, oavsett nationalitet, på familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 vilka följer med unionsmedborgaren till den andra medlemsstaten eller ansluter sig till denne där.
2. Medlemsstaterna skall underlätta inresa och vistelse för alla andra familjemedlemmar som inte anges i artikel 2.2, om de i ursprungslandet står under ansvar av eller bor hos den unionsmedborgare som först fått uppehållstillstånd, utan att detta påverkar de berördas personliga rätt till fri rörlighet eller vistelse.

Artikel 4

Förbud mot diskriminering

Medlemsstaterna skall genomföra bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Kapitel II

Rätt till fri rörlighet och vistelse i upp till sex månader

Artikel 5

Rätt till utresa

1. Alla unionsmedborgare skall ha rätt att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat, om de är försedda med ett giltigt identitetskort eller pass.

Denna rätt skall även tillkomma familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, om de följer med unionsmedborgaren eller ansluter sig till denne.
2. Personer som avses i punkt 1 får inte åläggas skyldighet att inneha utresevisering eller något motsvarande dokument.

3. Medlemsstaterna skall för sina medborgares räkning utfärda eller förnya ett identitetskort eller pass som särskilt anger deras nationalitet.
4. Pass skall åtminstone vara giltiga i unionens alla medlemsstater och i stater med direkt transittrafik mellan dessa. Om det i en medlemsstats lagstiftning saknas bestämmelser om utfärdande av identitetskort, skall pass gälla i minst fem år från utfärdandet eller förnyelsen.

Artikel 6

Rätt till inresa och vistelse i högst sex månader

1. Medlemsstaterna skall tillåta unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett nationalitet, att resa in och vistas inom deras territorier, om personerna är försedda med ett giltigt identitetskort eller pass.

Unionsmedborgarna får inte åläggas skyldighet att inneha inresevisering eller något motsvarande dokument.

2. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat får endast åläggas skyldighet att inneha visering i enlighet med rådets förordning (EG) nr 539/2001. Innehav av en giltig uppehållstillståndshandling som utfärdats av en medlemsstat skall gälla som visering.

Medlemsstaterna skall ge dessa personer den hjälp de behöver för att få nödvändiga viseringar. Viseringarna skall vara gratis.

3. Den mottagande medlemsstaten får vid inresa eller utresa för en familjemedlem som inte är medborgare i en medlemsstat inte införa inrese- eller utresestämpel i dennes pass efter den tidpunkt då personen i fråga har fått sin uppehållstillståndshandling.
4. Om en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denne inte har de resehandlingar som krävs eller, i förekommande fall, nödvändiga viseringar, skall medlemsstaten, innan utvisning får komma i fråga, göra allt för att hjälpa dessa personer att få eller få tillgång till de begärda handlingarna eller få bekräftat eller på annat sätt bevisat att de omfattas av rätten till fri rörlighet.
5. Unionsmedborgares rätt till inresa på en annan medlemsstats territorium skall inkludera rätt att vistas där i högst sex månader om denne är försedd med ett giltigt identitetskort eller pass. Medlemsstaten får endast kräva att personen i fråga tillkännager sin närvaro inom territoriet inom en frist av minst två veckor. Underlåtenhet att uppfylla denna skyldighet får beläggas med icke-diskriminerande och proportionerliga påföljder.
6. Bestämmelserna i punkt 5 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat som följer med unionsmedborgaren eller ansluter sig till denne. Om dessa familjemedlemmar omfattas av viseringskrav, skall de dock lämna in en ansökan om en uppehållstillståndshandling i enlighet med artikel 9, innan viseringen löper ut.

Kapitel III

Rätt att vistas under längre tid än sex månader

Artikel 7

Villkor för utövande av vistelserätten

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att vistas inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än sex månader om den berörda personen
 - a) bedriver en ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare, eller
 - b) för egen och eventuella familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala trygghetssystem under vistelsen, samt förfogar över en heltäckande sjukförsäkring i den mottagande medlemsstaten, eller
 - c) är en studerande som har antagits till en yrkesutbildning, eller
 - d) är familjemedlem till en unionsmedborgare som uppfyller kraven i a, b eller c.
2. Uppehållstillståndet skall även omfatta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat när de följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten, förutsatt att unionsmedborgaren uppfyller villkoren i punkt 1 a, 1 b eller 1 c.

Artikel 8

Formaliteter som gäller för unionsmedborgare

1. Vid vistelser som överstiger sex månader, får den mottagande medlemsstaten ålägga unionsmedborgarna att registrera sig hos behöriga myndigheter.
2. Fristen för registrering får aldrig understiga sex månader räknat från ankomstdagen. Rätten att vistas skall bekräftas genom att ett registreringsbevis som anger den registrerade personens namn och adress samt registreringsdatum utfärdas omedelbart. Underlåtenhet att följa registreringsplikten får beläggas med icke-diskriminerande och proportionerliga påföljder.
3. Det enda krav medlemsstaterna får ställa för att utfärda registreringsbevis till unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 a och 7.1 b är att de skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass och att de genom en förklaring eller på något annat likvärdigt sätt som den berörde väljer, skall intyga att de uppfyller villkoren i artikel 7.1 a eller 7.1 b.
4. Det enda krav medlemsstaterna får ställa för att utfärda registreringsbevis till unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 c är att de skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, ett bevis på registrering vid en godkänd

utbildningsinstitution för att som huvudsaklig sysselsättning delta i en utbildning där och att de genom en förklaring eller på något annat likvärdigt sätt som den berörde väljer, skall intyga att de för sin och sina familjers räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala trygghetssystem och att de har en heltäckande sjukförsäkring i den mottagande medlemsstaten.

5. Medlemsstaterna får inte fastställa ett belopp som skall anses utgöra tillräckliga tillgångar.
6. För att utfärda ett registreringsbevis till en unionsmedborgares familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat, får medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp:
 - a) Ett giltigt identitetskort eller pass.
 - b) En handling som styrker föräldraskapet.
 - c) I förekommande fall, ett registreringsbevis för den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till.
 - d) I de fall som avses i artikel 2.2 b, bevis för att villkoren i denna bestämmelse är uppfyllda.
 - e) I de fall som avses i artikel 3.2, en av behörig myndighet i medlemsstaten eller ursprungsstaten utfärdad handling som styrker att unionsmedborgaren ansvarar för dem eller att de bodde hemma hos honom i den staten.
7. Registreringsbevis får i följande fall inte vägras en yrkesverksam som har upphört med sin verksamhet som anställd eller egenföretagande:
 - a) Om personen har drabbats av tillfällig arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycka.
 - b) Om personen har drabbats av ofrivillig arbetslöshet som konstaterats i vederbörlig ordning, och ställer sig till behörig arbetsförmedlings förfogande för att finna ett arbete.
 - c) Om personen har drabbats av ofrivillig arbetslöshet på grund av att hans anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år har upphört, och han ställer sig till behörig arbetsförmedlings förfogande för att finna ett arbete. I detta fall skall han behålla sin ställning som yrkesverksam under en period som inte får underskrida sex månader. Om han har rätt till arbetslöshetsunderstöd skall han behålla sin ställning som yrkesverksam till understödsperiodens slut.
 - d) Om personen genomgår en yrkesutbildning. Om han inte är ofrivilligt arbetslös, kan han behålla sin ställning som yrkesverksam endast om det finns en förbindelse mellan hans tidigare yrkesverksamhet och yrkesutbildningen i fråga.

Artikel 9

Formaliteter som gäller för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall utfärda en uppehållstillståndshandling till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, om den planerade vistelsen överstiger sex månader.
2. Fristen för att ansöka om en uppehållstillståndshandling får inte understiga sex månader räknat från ankomstdagen. Familjemedlemmar som omfattas av viseringsskyldighet skall dock lämna in denna ansökan innan viseringen upphör att gälla.
3. Underlåtenhet att ansöka om uppehållstillståndshandling får beläggas med icke-diskriminerande och proportionerliga påföljder.

Artikel 10

Utfärdande av uppehållstillståndshandling

1. Rätten att vistas för unionsmedborgares familjemedlemmar som saknar medborgarskap i en medlemsstat skall bekräftas genom att en handling som kallas "uppehållstillståndshandling för unionsmedborgares familjemedlemmar" utfärdas senast tre månader från det att ansökan lämnades in. Ett intyg om att ansökan lämnats in skall utfärdas omedelbart. I intyget skall anges att den berörda personen är familjemedlem till en unionsmedborgare.
2. I samband med att en uppehållstillståndshandling utfärdas skall medlemsstaterna begära att de handlingar som anges i artikel 8.6 visas upp.

Artikel 11

Uppehållstillståndshandlingens giltighet

1. Den uppehållstillståndshandling som avses i artikel 10.1 skall gälla i minst fem år från dagen för utfärdandet.
2. Avbrott i vistelsen som inte överstiger sex månader i följd samt längre avbrott på grund av viktiga orsaker som militärtjänst, allvarlig sjukdom, graviditet, föräldraledighet, studier eller yrkesutbildning, eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land, skall inte påverka uppehållstillståndshandlingens giltighet.

Artikel 12

Bibehållet uppehållstillstånd för familjemedlemmar om unionsmedborgaren avlider eller lämnar landet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens frånfalle eller avresa från den mottagande medlemsstatens territorium inte påverka uppehållstillståndet för unionsmedborgares familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan de kan få permanent uppehållstillstånd skall personerna i fråga uppfylla kraven i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens frånfalle inte leda till förlust av uppehållstillståndet för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat.

Innan permanent uppehållstillstånd har förvärvats skall det också fortsatt vara ett krav för uppehållstillstånd att personerna i fråga bedriver ekonomisk verksamhet som anställda eller egenföretagare eller har tillräckliga tillgångar för att kunna försörja sig själva och familjen, så att de inte blir en belastning för det sociala trygghetssystemet i den mottagande medlemsstaten under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring i den mottagande medlemsstaten, eller är familjemedlemmar till en person som uppfyller dessa villkor, förutsatt att familjen redan är bildad i den mottagande medlemsstaten.

Dessa tillgångar skall anses som tillräckliga om de är i nivå med den socialbidragsnorm som den mottagande medlemsstaten tillämpar för sina egna medborgare. Om dessa kriterier inte kan tillämpas, skall den sökandes tillgångar anses som tillräckliga om de är i nivå med minimipensionen i den mottagande medlemsstaten.

3. Om en unionsmedborgare lämnar den mottagande medlemsstaten, får dennes barn som inte är medborgare i en medlemsstat inte fråntas sitt uppehållstillstånd om de är bosatta i den mottagande medlemsstaten och inskrivna vid en utbildningsinstitution på sekundärnivå eller däröver för att bedriva studier där, förrän deras studier avslutats.

Artikel 13

Bibehållet uppehållstillstånd för familjemedlemmar vid äktenskapskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall uppehållstillståndet för unionsmedborgares familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat inte påverkas av en skilsmässa eller ogiltigförklaring av äktenskapet.

Innan de kan få permanent uppehållstillstånd skall personerna i fråga uppfylla kraven i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens skilsmässa eller ogiltigförklaring av dennes äktenskap inte leda till förlust av uppehållstillståndet för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat
 - a) om äktenskapet vid inledningen av skilsmässoförfarandet eller förfarandet om ogiltigförklaring hade varat i minst fem år, varav minst ett år i den mottagande medlemsstaten, eller
 - b) om vårdnaden av unionsmedborgarens barn har överlåtits på maken eller maken genom överenskommelse mellan makarna eller genom ett rättsligt beslut, eller
 - c) om detta krävs med hänsyn till en särskilt svår situation.

Innan permanent uppehållstillstånd har förvärvats skall det också fortsatt vara ett krav för uppehållstillstånd att personerna i fråga bedriver ekonomisk verksamhet som anställda eller egenföretagare eller har tillräckliga tillgångar för att kunna försörja sig själva och familjen, så att de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstaten under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring i den mottagande medlemsstaten, eller är familjemedlemmar till en person som uppfyller dessa villkor, förutsatt att familjen redan är bildad i den mottagande medlemsstaten.

Tillräckliga tillgångar enligt andra stycket skall vara de tillgångar som anges i artikel 12.2 tredje stycket.

Kapitel IV

Permanent uppehållstillstånd

Avsnitt I

Förvärv

Artikel 14

Allmän regel för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar

1. Alla unionsmedborgare som har bott lagligt och fortlöpande inom den mottagande medlemsstatens territorium under fyra års tid skall ha rätt till permanent uppehållstillstånd där. Denna rätt är inte underkastad villkoren i kapitel III.
2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som har bott tillsammans med unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten under fyra års tid.
3. När permanent uppehållstillstånd väl har förvärvats kan det endast gå förlorat om den berörda personen varit borta från den mottagande medlemsstaten i mer än fyra år i följd.

Artikel 15

Undantag för arbetstagare som har upphört med sin verksamhet i den mottagande medlemsstaten och deras familjemedlemmar

1. Genom undantag från artikel 14 skall följande personer ha rätt till permanent uppehållstillstånd i den mottagande medlemsstaten, även om de inte har varit fortlöpande bosatta där i fyra år:

- a) Anställda och egenföretagare som när de upphör med sin verksamhet har uppnått den ålder som i den mottagande medlemsstatens lagstiftning krävs för rätt till ålderspension eller som upphör att vara anställda efter förtidspensionering, om de varit verksamma där åtminstone under de tolv föregående månaderna och bor fortlöpande i landet sedan minst tre år.

Om lagstiftningen i den mottagande medlemsstaten inte tillerkänner vissa kategorier av egenföretagare rätt till ålderspension, skall åldersvillkoret anses uppfyllt när personen i fråga har uppnått en ålder av 60 år.

- b) Anställda eller egenföretagare som, efter att ha varit fortlöpande bosatta i den mottagande medlemsstaten i mer än två år, upphör med sin verksamhet där som följd av en permanent oförmåga att arbeta.

Om denna oförmåga beror på en arbetsolycka eller yrkessjukdom som berättigar till utbetalningar som helt eller delvis belastar en institution i den mottagande medlemsstaten, skall inga krav ställas på vistelsens längd.

- c) Anställda eller egenföretagare som efter tre års fortlöpande verksamhet och bosättning i den mottagande medlemsstaten, verkar som anställda eller egenföretagare i en annan medlemsstat, men behåller sin bostad i den mottagande medlemsstaten och återvänder dit i princip varje dag eller åtminstone en gång i veckan.

Vid förvärv av de rättigheter som anges i första stycket a och b skall yrkesverksamma perioder i den andra medlemsstaten räknas som genomförda i bosättningsmedlemsstaten.

Perioder av ofrivillig arbetslöshet som vederbörligen konstaterats av en behörig arbetsförmedling eller perioder av ofrivilliga avbrott i egenföretagarverksamhet eller frånvaro från eller avbrott i verksamheten som beror på sjukdom eller olycka, skall anses som arbetsperioder.

2. Bosättnings- och verksamhetsvillkoren i punkt 1 a och villkoret om bosättnings varaktighet i punkt 1 b skall inte tillämpas om arbetstagarens make eller maka är medborgare i den mottagande medlemsstaten eller har förlorat sitt medborgarskap där som en följd av äktenskapet med personen i fråga.

3. Anställdas eller egenföretagares familjemedlemmar som förvärvat permanent uppehållstillstånd med stöd av punkt 1 skall, oavsett nationalitet, också ha rätt till permanent uppehållstillstånd i den mottagande medlemsstaten.

4. Om en yrkesverksam arbetstagare avlider innan han förvärvat permanent uppehållstillstånd i den mottagande medlemsstaten med stöd av punkt 1, skall dennes familjemedlemmar, oavsett nationalitet, ha rätt till permanent uppehållstillstånd i den mottagande medlemsstaten, om
 - a) den anställda eller egenföretagaren vid sitt frånfalle varit fortlöpande bosatt i den mottagande medlemsstaten i ett år, eller
 - b) dödsfallet beror på en arbetsolycka eller en yrkessjukdom, eller
 - c) den efterlevande maken har förlorat sitt medborgarskap i den mottagande medlemsstaten som en följd av äktenskapet med personen i fråga.

Artikel 16

Förvärv av permanent uppehållstillstånd av vissa familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 15 skall unionsmedborgares familjemedlemmar som avses i artikel 12.2 och artikel 13.2 och som uppfyller villkoren i dessa bestämmelser, förvärva rätt till permanent uppehållstillstånd efter fyra års fortlöpande bosättning efter deras ankomst till den mottagande medlemsstaten.

AVSNITT II

Formaliteter

Artikel 17

Permanent uppehållstillstånd

1. Medlemsstaterna skall utfärda permanenta uppehållstillstånd till personer som har rätt till sådant tillstånd inom tre månader från det att ansökan lämnades in. Det permanenta uppehållstillståndet skall vara giltigt under obegränsad tid. Det förnyas automatiskt vart tionde år.
2. Fristen för att lämna in ansökan om permanent uppehållstillstånd får inte vara kortare än två år från det att rättigheten förvärvades. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall dock lämna in ansökan innan den första uppehållstillståndshandlingen löper ut.

Underlåtenhet att uppfylla skyldigheten att ansöka om en uppehållstillståndshandling får beläggas med icke-diskriminerande och proportionerliga påföljder.

3. Avbrott i vistelsen som understiger fyra år skall inte påverka det permanenta uppehållstillståndets giltighet.

Artikel 18

Fortlöpande bosättning

1. Fortlöpande bosättning får styrkas med hjälp av de olika bevismedel som godtas i bosättningsmedlemsstaten. Bosättningen skall inte påverkas av tillfälliga frånvaroperioder som understiger totalt sex månader per år, och inte heller av längre frånvaro av viktiga orsaker, i första hand fullgörande av militärtjänstgöring, allvarlig sjukdom, graviditet, havandeskap och barnafödande, studier eller yrkesutbildning, eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i ett tredje land.
2. Varje lagligen fattat beslut om utvisning mot den berörde skall medföra att bosättningen anses avbruten, utom i de fall denne fått uppskov med verkställigheten av beslutet.

KAPITEL V

Gemensamma bestämmelser om uppehållstillstånd och permanent uppehållstillstånd

Artikel 19

Territoriell räckvidd

Ett uppehållstillstånd och ett permanent uppehållstillstånd skall gälla inom den mottagande medlemsstatens hela territorium. Medlemsstaterna får vidta åtgärder för att begränsa ett uppehållstillstånds och ett permanent uppehållstillstånds territoriella giltighet endast om sådana åtgärder kan vidtas även gentemot medlemsstatens egna medborgare.

Artikel 20

Anknytande rättigheter

Unionsmedborgares familjemedlemmar som har uppehållstillstånd eller permanent uppehållstillstånd i en medlemsstat skall, oavsett nationalitet, ha rätt att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare.

Artikel 21

Likabehandling

1. Inom de områden som omfattas av fördraget skall unionsmedborgare som är bosatta i den mottagande medlemsstaten åtnjuta samma behandling som medlemsstatens egna medborgare.

Även familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som har uppehållstillstånd eller permanent uppehållstillstånd skall åtnjuta samma behandling.

2. Genom undantag från punkt 1, skall den mottagande medlemsstaten fram till dess att uppehållstillstånd har förvärvats dock inte vara skyldig att bevilja socialt bistånd till andra personer än anställda eller egenföretagare och deras familjemedlemmar, eller att bevilja rätt till studiebidrag till innehavare av uppehållstillstånd som befinner sig i medlemsstaten för att studera.

Artikel 22

Allmänna bestämmelser om vistelsehandlingarna

1. Innehav av registreringsbevis, intyg om att ansökan om uppehållstillståndshandling har lämnats in, uppehållstillståndshandling för familjemedlemmar eller permanent uppehållstillstånd får aldrig vara ett förhandsvillkor särskilt för utövande av ekonomisk verksamhet, för beviljande av utbetalningar eller förmåner eller för andra administrativa åtgärder.
2. De handlingar som anges i punkt 1 skall utfärdas gratis eller mot betalning av ett belopp som inte överstiger de avgifter som landets egna medborgare betalar för liknande handlingar.

Artikel 23

Kontroller genom behöriga myndigheter

Medlemsstaterna får kontrollera att regler i nationell lagstiftning om att alltid kunna visa upp registreringsbevis, intyg om att ansökan om uppehållstillståndshandling har lämnats in eller själva tillståndshandlingen följs, förutsatt att de ställer samma krav på sina egna medborgare i fråga om dessas identitetskort.

Medlemsstaterna får belägga överträdelse av denna skyldighet med samma påföljder som de tillämpar på sina egna medborgare som inte uppfyller skyldigheten att bära identitetskort.

Artikel 24

Förfarandegarantier

1. Utan att påverka tillämpningen av bestämmelserna i kapitel VI, skall de förfaranden som avses i artiklarna 28 och 29 vid i övrigt oförändrade förhållanden vara tillämpliga på alla utvisningsbeslut som den mottagande medlemsstaten fattar mot en unionsmedborgare eller dennes familj på andra grunder än av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet och folkhälsa.
2. Den mottagande medlemsstaten får inte kombinera ett utvisningsbeslut enligt punkt 1 med ett inreseförbud.

Kapitel VI

Begränsningar i rätten till inresa och vistelse av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet och folkhälsa.

Artikel 25

Allmänna principer

1. Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på beslut om inreseförbud för eller utvisning av en unionsmedborgare eller en medlem av dennes familj, oavsett nationalitet, om åtgärderna vidtas av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa. Denna typ av beslut får aldrig fattas på ekonomiska grunder.

2. Åtgärder för att upprätthålla allmän ordning och allmän säkerhet skall helt och hållet vara grundade på uppförandet hos den individ som åtgärderna riktar sig mot. Tidigare straffdomar skall inte räcka för att automatiskt motivera sådana åtgärder.

Det personliga uppförandet skall utgöra ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Motiveringar som inte bygger på det enskilda fallet eller där allmänpreventiva skäl åberopas får inte förekomma.

Det personliga uppförandet kan inte anses som ett tillräckligt allvarligt hot om medlemsstaten i fråga inte vidtar hårda repressiva åtgärder mot egna medborgare som uppfört sig på samma sätt.

3. Att den identitetshandling som har möjliggjort inresan i den mottagande medlemsstaten och utfärdandet av registreringsbevis eller uppehållstillstånd har löpt ut, får inte ligga till grund för ett utvisningsbeslut.

4. Vid utfärdandet av registreringsbeviset eller den temporära uppehållstillståndshandlingen får den mottagande medlemsstaten, om det bedöms som absolut nödvändigt, anmoda ursprungsmedlemsstaten och eventuellt andra medlemsstater att lämna upplysningar om en unionsmedborgares eller dennes familjemedlemmars tidigare kontakter med rättsväsendet. Sådant samråd får inte ske systematiskt. Den anmodade medlemsstaten skall svara inom två månader.

5. Den medlemsstat som har utfärdat en identitetshandling skall utan särskilda formaliteter ta emot dess innehavare på sitt territorium, även om handlingen har löpt ut eller om innehavarens medborgarskap har ifrågasatts.

Artikel 26

Skydd mot utvisning

1. Innan det fattas ett beslut om utvisning av hänsyn till allmän ordning och allmän säkerhet skall den mottagande medlemsstaten särskilt beakta längden av personens vistelsen inom dess territorium samt personens ålder, hälsotillstånd, familjesituation,

ekonomi, sociala och kulturella integrering i den mottagande medlemsstaten och banden till ursprungslandet.

2. Den mottagande medlemsstaten får inte fatta ett utvisningsbeslut av hänsyn till allmän ordning och allmän säkerhet mot unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett nationalitet, som förvärvat permanent uppehållstillstånd i medlemsstaten, eller mot underåriga familjemedlemmar.

Artikel 27

Folkhälsa

1. De enda sjukdomar eller handikapp som kan motivera vägrad inresa och vägrad rätt att uppehålla sig på en medlemsstats territorium är de karantänpliktiga sjukdomar som omfattas av Världshälsoorganisationens *International Health Regulation No 2* av den 25 maj 1951 samt andra smittsamma infektions- och parasitsjukdomar i den mån som dessa i mottagarlandet omfattas av bestämmelser till skydd för de egna medborgarna. Medlemsstaterna får inte införa nya bestämmelser och ny praxis som är strängare än de bestämmelser och den praxis som gäller när detta direktiv träder i kraft.
2. Sjukdomar eller handikapp som uppstår efter registrering vid behörig myndighet på bostadsorten eller efter det att det första uppehållstillståndet har utfärdats får inte ligga till grund för vägran att utfärda permanent uppehållstillstånd eller för utvisning.
3. Om det finns starkt grundade skäl, får en medlemsstat låta personer som har rätt till uppehållstillstånd undergå en kostnadsfri hälsoundersökning, för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som anges i punkt 1. Sådana hälsoundersökningar får inte ske systematiskt.

Artikel 28

Delgivning av beslut

1. Beslut om vägrad inresa eller om utvisning skall meddelas den berörde på ett sådant sätt att denne kan förstå beslutets innehåll och verkningar.
2. De exakta och fullständiga skäl avseende allmän ordning och allmän säkerhet samt folkhälsa som ligger till grund för ett beslut riktat till en viss person skall meddelas denne skriftligen, om inte hänsyn till landets säkerhet talar för ett annat tillvägagångssätt.
3. Meddelandet skall innehålla uppgifter om till vilken myndighet den berörda personen kan lämna in ett överklagande, tidsfristen för överklagande och, i förekommande fall, hur lång tid som står till dennes förfogande för att lämna landet. Om det inte är fråga om mycket brådskande situationer som är väl motiverade, skall denna frist uppgå till minst fjorton dagar i de fall då den berörda personen ännu inte har låtit registrera sig vid en behörig myndighet på bosättningsorten eller ännu inte har fått sin uppehållstillståndshandling, och till en månad i övriga fall.

Artikel 29

Förfarandegarantier

1. Vid beslut om vägrad inresa, utvisning eller vägran att utfärda registreringsbevis, uppehållstillstånd eller permanent uppehållstillstånd av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa, skall den berörde ha tillgång till de administrativa och judiciella överklagandemöjligheter som finns i den mottagande medlemsstaten.
2. Om det finns möjlighet att överklaga på administrativ väg skall den administrativa myndigheten, i fall som inte brådskar, fatta beslut först sedan ett yttrande inhämtats från en annan behörig myndighet i den mottagande medlemsstaten än den som är behörig att fatta de beslut som räknas upp i punkt 1, inför vilken den berörde på egen begäran skall ha möjlighet att lägga fram sitt försvar personligen, såvida inte hänsyn till landets säkerhet talar mot detta, eller låta sig biträdas eller företrädas enligt de förfarandebestämmelser som föreskrivs i den nationella lagstiftningen.
3. Om ett överklagande i domstol inte har upphävande verkan, skall domstolen ha rätt att fastställa att verkställigheten av det ifrågasatta beslutet skjuts upp till dess att en dom som har vunnit laga kraft har meddelats.
4. Domstolen skall kontrollera beslutets laglighet och de fakta och omständigheter som ligger till grund för den planerade åtgärden. Domstolen skall även kontrollera att beslutet inte är oproportionerligt i förhållande till de krav som följer av artikel 26.
5. Medlemsstaterna får vägra den berörda personen tillträde till det egna territoriet fram till domstolsförfarandet, men de får inte hindra denne från att inställa sig personligen inför den nationella domstolen.

Artikel 30

Varaktigheten av ett förbud mot att vistas inom en medlemsstats territorium

1. Medlemsstaterna får inte fatta beslut om förbud att återvända utan tidsbegränsning för personer som omfattas av detta direktiv.
2. En person som har omfattats av ett beslut om utvisning av hänsyn till allmän ordning och allmän säkerhet eller folkhälsa, får lämna in en ny ansökan om inresa i medlemsstaten efter en med hänsyn till omständigheterna skälig frist, dock senast två år efter det att ett utvisningsbeslut lagligen fattats enligt gemenskapsrätten, genom att åberopa sig på bevisning som kan styrka att de materiella omständigheter som låg till grund för det ursprungliga utvisningsbeslutet har ändrats.

Medlemsstaten skall yttra sig om den nya ansökan inom tre månader räknat från det att den lämnades in.
3. Den person som avses i punkt 2 skall inte ha någon rätt till territoriet under prövningen av sin nya ansökan.

Artikel 31

Utvisning som påföljd eller kompletterande åtgärd

1. Den mottagande medlemsstaten får fatta beslut om utvisning som påföljd eller som kompletterande åtgärd till en frihetsberövande påföljd endast om kraven i artiklarna 25, 26 och 27 samt artikel 30.1 i detta direktiv följs.
2. Innan ett utvisningsbeslut verkställs skall medlemsstaten kontrollera om det fortfarande finns ett verkligt hot mot den allmänna ordningen och den allmänna säkerheten, och pröva om de omständigheter som ledde till att utvisningsbeslutet fattades har ändrats.

Kapitel VII

Slutbestämmelser

Artikel 32

Offentliggörande

Medlemsstaterna skall offentliggöra information om unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter och skyldigheter inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 33

Påföljder

Medlemsstaterna skall föreskriva påföljder för överträdelser av nationella bestämmelser som har utfärdats med tillämpning av detta direktiv och skall vidta de åtgärder som krävs för att se till att dessa påföljder tillämpas. Påföljderna skall vara effektiva, proportionella och avskräckande och jämförbara med dem som medlemsstaterna tillämpar på sina egna medborgare vid mindre allvarliga överträdelser. Medlemsstaterna skall anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den dag som anges i artikel 37, och alla senare ändringar som gäller dem så snart som möjligt.

Artikel 34

Mer förmånliga nationella bestämmelser

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka lagar och andra författningar i medlemsstaterna som är mer förmånliga för de personer som omfattas av detta direktiv.

Artikel 35

Upphävande

1. Artiklarna 10 och 11 i förordning (EEG) nr 1612/68 skall upphöra att gälla med verkan från och med den 1 juli 2003.
2. Direktiv 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG skall upphöra att gälla med verkan från och med den 1 juli 2003.

Artikel 36

Rapportering

Kommissionen skall senast den 1 juli 2006 till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv och i förekommande fall lägga fram nödvändiga ändringsförslag. Medlemsstaterna skall tillhandahålla kommissionen det underlag som behövs för att utarbeta denna rapport.

Artikel 37

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 juli 2003. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

De skall tillämpa dessa bestämmelser från och med den 1 juli 2003.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 38

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 39

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande